

KYMI-YHTYMÄ

HENKILÖKUNNAN
JULKAISU

SISÄLTÖ:

Vuorineuvos K. E. Ekholmin joulutervehdys	1
Rovasti Väinö Laitinen: Uusi joululahja	2
Itsenäisyyspäivän mietteitä	3

HÖGFORSIN TEHDAS

Metallurgi Yrjö Ingman: Högforsin tehtaan laboratorio	4
Tarkastusosasto	7
Huomattava laajennus Salon tehtaalla	10
"Högfors valaa"	12
Högfors LVT-näyttelyssä	14
Merkkipäiviä	16

METSÄOSASTO

Merkkipäiviä	17
--------------	----

KUUSANKOSKEN TEHTAAT

Uusi tieliikennelaki ja -asetus	18
45 vuotta palvelut	21
Kultamitalimies	21
Merkkipäiviä	22
Urheilukauden päättäjäiset	24

JUANTEHDAS

Ensimmäiset kartonkipaalit Juantehtaalta	
rautateitse	27
Merkkipäiviä	28

HALLA

60-vuotiaita	29
--------------	----

KISSAKOSKI

50-vuotias	29
------------	----

Toimituksen tuoilta	29
---------------------	----

Kansikuva: Yhtiömme pääkonttori huurteisena pakkaspäivänä.

Vastaava toimittaja: Veikko Talvi.

Toimitussihteeri: A. Ylikangas.

Kirjapaino: Kouvolan Kirja- ja Kivipaino.

Kirjoitusten ja kuvien lainaaminen ilman lupaa kielletty.

Hyvät yhtiöläiset

Vuosi sitten sekoittui joulutunnelmaamme huoli maamme taloudellisesta tilasta. Merkit asioiden kääntymisestä huonompaan suuntaan olivat niin ilmeiset, ettei kukaan ajatteleva ja vastuuntuntoinen kansalainen voinut suhtautua tilanteeseen välinpitämättömästi. Päätymäisillään oleva vuosi onkin kouraantuntuvalla tavalla osoittanut maamme joutuneen suurten taloudellisten vaikeuksien keskelle. Valtion rahatalous on edelleen umpikujassa, maamme talouselämän tielle on kasautunut esteitä toinen toisensa jälkeen ja työttömyyden peikko on entisestään pelottavasti suurentunut.

Huolta ja murhetta sisältyy siten myös tällä kertaa jouluajatuksiimme. Mutta ehkä olemme tämän vuoden kuluessa oppineet näkemään tosiasiat selvemmin ja tajuamaan, ettei kehityksen kulkua parempaan päin käännetä hätäratkaisujen avulla. Tarvitaan vanhoja koettuja keinoja: ponnistelua ei yksistään tämä päivä vaan huominkin muistaen, uhrautuvaa asennetta ja vankkumatonta mielenmalttia. Juuri tänä jouluna lienee paikallaan muistuttaa tällaisista ominaisuuksista. Olemmehan äskettäin viettäneet maamme itsenäisyyden 40-vuotisjuhlaa ja joutuneet mielessämme kertaamaan kansakuntamme tähänastisia vaiheita. Monta kovaa on tämä kansa kokenut, mutta aina niistä omaan itseensä luottaen selviytynyt. Miksi antaisimme perään tälläkään kertaa, varsinkin kun kysymyksessä on monin verroin helpommin selvitettävä pulmakysymys kuin joskus ankeina koettelemusten päivinä.

Hyvät yhtiöläiset! Toivokaamme, että pian saisimme viettää jälleen valoisan vanhan hyvän ajan joulun. Jos meiltä sitä ennen vaaditaan tämänhetkistä enemmän, niin koettakaamme tehdä voitavamme, niin puolestaan yhtiö kuin toisaalta yhtiöläisetkin. Näillä ajatuksilla toivotan teille joulurauhaa ja toivon, että lähtisimme uuden vuoden taipaleelle luottavaisin ja vakain mielin. Lämmin joulu- ja uudenvuoden tervehdykseni myös eläkeläisvanhuksillemme.

H. S. Lohela

Uusi joululahja

En tarkoita sitä, ettei sellaista lahjaa olisi kenelläkään koskaan ollut, vaan että se on uusi ja ihastuttava sille, joka nyt sen saa ja joka sitä tarvitsee. Mahdollisesti hän on siitä ennenkin kuullut ja ehkä toisilla nähnytkin, mutta nyt se on hänellä itsellään, hänen omanaan.

Näinhän ensimmäinen joulusanoma kuuluu: "Minä ilmoitan teille suuren ilon; teille on tänä päivänä syntynyt Vapahtaja".

"En minä usko", tai "tuleeko Nasaretista jotain hyvää", sanoivat epäilijät jo Uuden Testamentin aikana. Raamatun vastaus on: "Tule ja katso".

Ratkaisu on sanassa: Vapahtaja, kahleista päästäjä.

Ehkä emme näe, että meillä on kahleita emmekä niitä tunnusta. Tämän näkeminen ja tunnustaminen on kuitenkin välttämätöntä joulun Lahjan vastaanottamiselle. Vetoan Raamatun sanaan: "Jos sanomme, ettemme ole syntiä tehneet, niin me teemme hänet valhetelijaksi, ja hänen sanansa ei ole meissä", ja toiseen: "Nyt te sanotte: 'Me näemme'; sen tähden teidän syntinne pysyy teissä".

Sen tähden: menkäämme mekin Betlehemiin, kuten paimenet jouluyönä. Menkäämme vastaanottamaan joulun ilosanomaa, Vapahtajaa!

Kohtaamispaikka on Jumalan Sana. Siinä hän lupauksensa mukaan elää, asuu ja toimii.

Kun paimenet jouluyönä menivät seimelle, he veivät sinne enkeleiltä kuulemansa sanoman. Mutta seimen äärellä he saivat myös vastaanottaa uuden sanoman, seimellä tapahtuneen ja sinne sanotun.

Kun me nyt "menemme seimelle", kun viljelemme sanaa lukien tai kuunnellen, mekin olemme viemässä enkelien ilosanomaa toisillemme, mutta samalla kertaa myös vastaanottamassa sitä. Me olemme viemässä Jumalan Hengen meissä herättämää sydämen kaipuuta, vapautuksen tarvetta, ja olemme vastaanottamassa Jumalan sanan vastausta, vapautusta, neuvoa, lohdutusta ja apua.

Sitä sanomaa Maria seimen äärellä sydämessänsä tutkisteli.

Niin mekin: menkäämme Sanan ääreen ja tutkistelkaamme!

Väinö Laitinen

ITSENÄISYYSPÄIVÄN MIETTEITÄ

Oli lämmittävää todeta, että maamme itsenäisyyden 40-vuotispäivästä muodostui kansallinen juhlapäivä. Tuskinpa koko sodan jälkeisenä aikana maamme itsenäisyyden asia on näin voimakkaasti koskettanut kansalaisten mieltä. Yhtenä herättävänä vaikuttimena on ollut varmaan kyllästyminen kaikenlaiseen keskinäiseen riiteltyyn ja syyttelyyn, joka on viime vuosien aikana leimannut poliittista elämäämme. Toisaalta maamme itsenäisyyden tähänastinen taival kyetään suurelta osalta näkemään jo historiallisessa valaistuksessa, joten tämä puolestaan avaa itsenäisyysajatuksillemme avarampia näköaloja. Todellakin lämmittävä juhلاميeli vallitsi niissä lukemattomissa tilaisuuksissa, joihin ympäri Suomenniemen oli sankoin joukoin kokoonnuttu maamme 40-vuotisen itsenäisyyden merkeissä.

Itsenäisyyden saavuttaminen ja sen säilyttäminen nähdään luonnollisestikin ennen kaikkea poliittisen toiminnan aikaansaannoksena ja saavutuksena. Ilman valtiollisen ajattelutavan syventymistä ei itsenäisyysajatuksemme olisikaan kypsynyt, emmekä myös olisi osanneet hoitaa itsenäisen Suomen asioita, jollei meillä olisi ollut siihen riittävästi poliittisia edellytyksiä. Maamme itsenäisyyden ajan valtiollista toimintaa on kyllä paljon moitittu ja siinä on epäilemättä arvostelulle paljon sijaakin, mutta joka tapauksessa itsenäisyys on kyetty turvaamaan ja käsitys itsenäisestä Suomesta on voitu vakiinnuttaa maailman yleisessä tietoisuudessa. Kun asetamme tämän saavutuksen väkivaltaisen vuosisatamme levotonta taustaa vastaan, ei ole kummeksuttavaa, vaikka jotkut puhuvatkin ihmeestä itsenäisen Suomen yhteydessä.

Itsenäistä Suomea ajatellessamme emme tavallisesti pysähdy ainoastaan viimeiseen neljään vuosikymmeneen, vaan samalla avautuu silmiemme eteen eräänlainen kokonaiskuva kan-

samme tähänastisista vaiheista. Kenties menneiden aikojen väkevimmäksi mielikuvaksi kohoo suomalainen uudisraivaaja, joka täällä pohjolan perukoilla ankarissa olosuhteissa on käynyt väsymätöntä taistelua korkea vastaan, raivannut sen keskelle peltonsa ja vähitellen liittänyt tämän syrjäisen maan sivistyksen piiriin. Vainon päivinä hän on ollut valmis puolustamaan kotikontuaan ja Suomennientään ja osoittanut sotatantereella samanlaista sitkeyttä ja lannistumattomuutta kuin taistellessaan ankaraa luontoa vastaan.

Tietenkin tällainen mielikuva on jossakin määrin romantiikan värittävä, mutta epäilemättä sillä on oikeutuksensa. Eikä se jää pelkätään juhlapuheiden kauniiden sanojen varaan, vaan todellakin tunnemme aivan vaistomaista kunnioitusta menneitä sukupolvیا kohtaan. Niin tuleekin olla, sillä tällaisen pienen kansan on osattava noudattaa kansallisella tiellään neljännen käskyn vaatimusta.

Onko tuolla idealisoidulla hahmolla sitten seuraajaansa? Tällainen ajatus nousee varmaan monen mieleen. Siihen on ehdottomasti vastattava myönteisesti. Jokainen, joka työllään ja toimillaan luo kansamme parhaaksi henkisiä ja aineellisia arvoja, on menneiden polvien työn jatkaja. Ottakaamme meille kaikille läheinen esimerkki. Vajaat sata vuotta sitten alettiin maataamme raivata teollisuudelle ja sama työ jatkuu yhä edelleen. Ne miehet ja naiset, jotka ryhtyivät silloin rakentamaan ruukkeja, opettelemaan uusia ammatteja, työskentelemään useinkin vaikeissa olosuhteissa ja tekemään pitkiä päiviä, ovat korvenraivaajan sukua ja perinnön vaalijoita. Samalla tavoin meidän tulee osoittaa myös heille kiitollisuuttamme, ja heidän perintönsä velvoittakoon meitä ponnistelemaan nykyaikaisissa kehittyneissä oloissa eteenpäin tämän maan ja kansan hyväksi.

HÖGFORSIN TEHTAAN LABORATORIO

Valmistetarkkailua, joka kohdistuu valmiisiin tai puolivalmiisiin tuotteisiin, edeltää valmistuksen eri vaiheissa suoritettava tuotantotoiminnan ja -menetelmien valvonta. Pyrkimyksenä on luoda edellytykset tasaisesti korkealaatuisten tuotteiden valmistukselle. Toiminta rautavalimossa keskittyy ratkaisevalla tavalla kahden aineksen, raudan ja hiekan, ympärille. Kumpikin osallistuu valmiin valutuotteen laadun muodostukseen, ja niinpä ne ovat myöskin tarkkailun ensisijaisia kohteita. Sekä raudan että hiekan silmälläpito on uskottu laboratorion tehtäväksi.

Raudan metallurginen valvonta alkaa raaka-ainesten saapuessa autoilla tai rautateitse valimon rautapihalle. Koska valmiin raudan täytyy määrätyt laatuvaatimukset täyttääkseen olla kemialliselta kokoonpanoltaan tarkoin hallittua, perustuu metallurginen valvonta kaikissa vaiheissaan hyvin läheisesti kemialliseen analyysiin. Raaka-ainesten, kuten harkkoraudan, seosainesten, teräsromun ja ostetun valurautaromun ainekokoomukset tunnetaan likimain niiden toimittajien antamien tietojen ja lajittelun perusteella, mutta tarkistetaan tarpeen mukaan omassa laboratoriossa suoritetuilla analyyseillä. Erikoinen huomio kiinnitetään ostettuun romuun, jonka joukosta saattaa toisinaan tavata sulatettavaksi sopimattomia metalliseoksia. Niiden poisajittelussa on magneettisesta kuormaustavasta suuri apu: raudan joukossa olevat vieraat metallit ym. jäävät tarttumatta nostomagneettiin.

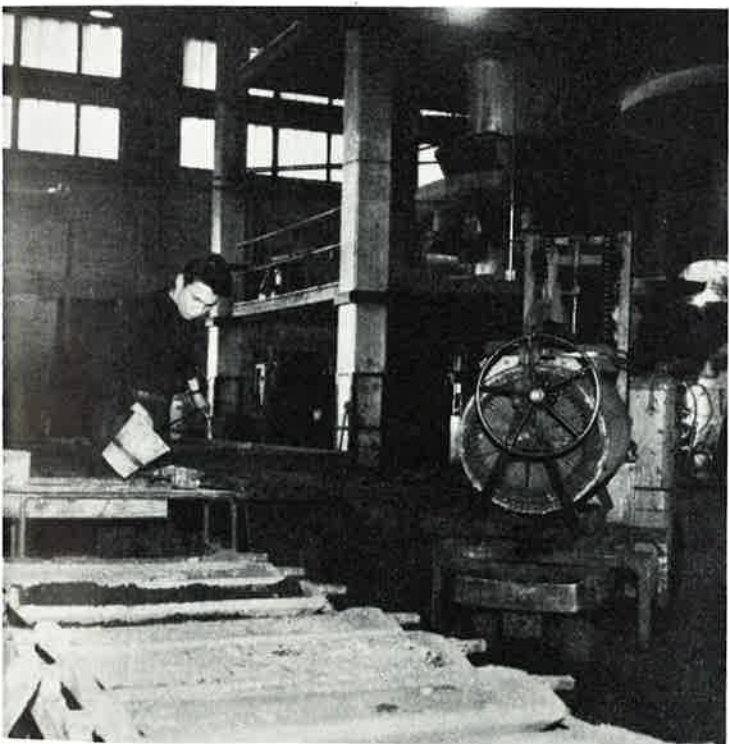
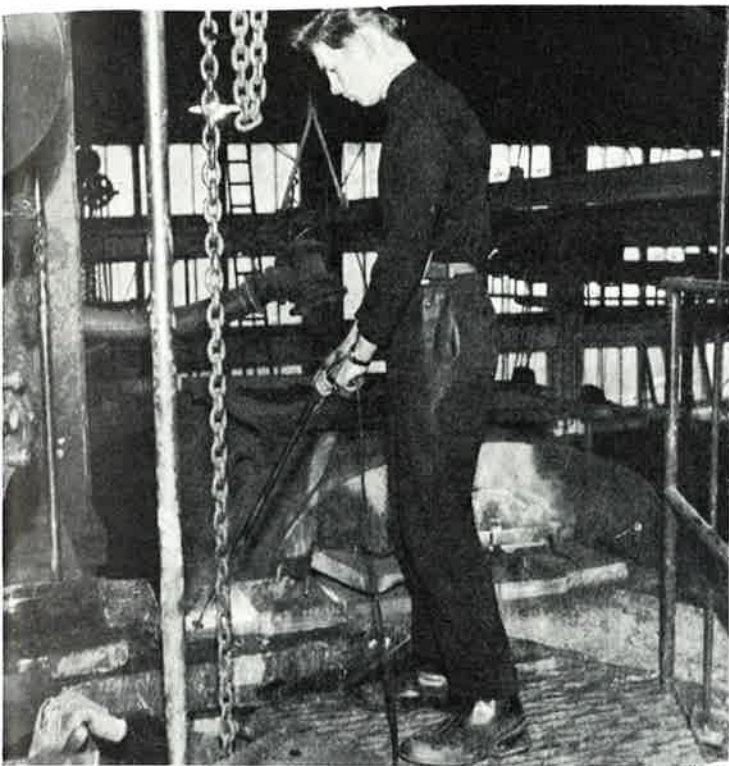
Raaka-ainesten kemiallisten analyysien perusteella lasketaan laboratoriossa sitten sulatettavan ns. panoksen kokoonpano seoslaskentana siten, että analyysiltään hyvinkin erilaisista raaka-aineista saadaan seos, joka vastaa tavoiteltua valmiin raudan ohjekokoonpanoa. Samalla on laskelmissa otettava huomioon odotettavissa olevat sulatuksen yhteydessä tapahtuvat ainekokoomuksen muutokset, kuten piin ja manganin palohäviöt sekä teräsromun hiillettyminen sulaessaan kosketuksessa palavan koksen kanssa.

Myöskään sulatusuunin polttoainetta koksia ei unohdeta, sillä sen kappalesuuruudesta ja laadusta riippuu aivan ratkaisevalla tavalla saavutettavissa oleva sulan raudan lämpötila ja ominaisuudet. Niin

Ylinnä: Eino Mattila ja Leo Virolainen kokoamassa rautapanosta panostusvaalla. Taustalla Reijo Luttinen valmiina koksi- ja kalkkikiviannoksen kanssa.

Sulaton ylimestari Erkki Järvinen lukee yhdessä etusulattaja Kalervo Salon kanssa herkästä peiligalvanometrillä raudan lämpötilamittauksen tulemaa.

Näytteenottaja Jaakko Tuuri yläkuvassa upottamassa termoelementtiä sulaaan rautaan sen lämpötilamittausta varten ja alakuvassa suorittamassa rautanäytteen valua kemiallista analyysiä varten.

ikään kuonan helppojuoksuiseksi tekevä ja rautaa puhdistava lisäaine kalkkikivi on tarkkailun alainen.

Tämän valmistelun jälkeen voisi jo luulla, että nyt rauta juoksee itsestään. Mutta myöskin kuumailmakupoliuunisulatukseen liittyy 'tuntemattomia tekijöitä'. Osittain ei kaikkien raaka-aineiden kuten esim. ostetun valurautaromun kokoonpano ole täysin tarkoin tunnettu. Lisäksi sellaiset uunin toimintaan liittyvät seikat kuin koksen laadun vaihtelut, puhallusilman lämpötilan vaihtelut ja uunin toiminnan kiihdyttäminen tai hidastaminen kaavaamoiden raudan tarvetta vastaavasti heijastuvat myöskin raudan kokoonpanossa ja ominaisuuksissa. Näiden vaihteluiden vaikutuksen aisoissa pitämiseksi on järjestetty sulan raudan tarkkailu. Uunista tulevasta sulasta raudasta otetaan jatkuvasti puolen tunnin väliajoin näytteitä, jotka analysoidaan laboratoriossa välittömästi. Tärkeimmät määrättävät alkuaineet ovat hiili, pii, mangaani, fosfori ja rikki. Kokoonpanon osoittaessa taipumuksia hakoteille suoritetaan vastaavilla panosmuutoksilla tarvittavat korjaukset. Toisinaan joudutaan siten panosta korjaamaan useammankin kerran sulatuspäivän kuluessa. Tämän jokapäiväisen tarkkailun lisäksi valetaan määrääjoittain raudasta koesauvoja, joista määrätään raudan lujuusominaisuudet ja kovuus. Tavanomaisten analyysien lisäksi tutkitaan nämä sauvat myös harvinaisempien alkuaineiden suhteen.

Suurin osa Högforsin valutuotteista on luonteeltaan ohutta ja laajapinta-alaista. Jotta tällaisen tavaran valu onnistuisi, täytyy sulan raudan olla aivan erikoisen herkkäliikkeistä ja hyvin juoksevaa. Nämä ominaisuudet riippuvat osittain raudan kokoonpanosta,

Laboratorion johtaja, metallurgi Yrjö Ingman tarkastelee erikoisella metallimikroskoopilla valurautanäytteen kiderakennetta.

mutta aivan ratkaisevaa on mahdollisimman korkea lämpötila. Kerran tunnissa mitataan sulan raudan lämpötila herkällä platinarodium/platina upotuspyrometrillä. Vähimmäisvaatimuksena pidetään 1500°C , mutta mittaustuloksia on saatu aina 1600°C saakka. Koksin laadulla ja sen annostelulla on ratkaiseva vaikutus saavutettaviin lämpötiloihin.

Niinpä niin. Rauta on toinen puoli asiaa, toinen on muotti, johon se sulana kaadetaan. Ja koska muotti siihen kuuluvine kappaleen onteloita muodostavine keernoineen on 'hiekaista rakettu', on hiekka kaikissa

muodoissaan valimon tarkkailun toinen pääkohde. Valupinnan sileys riippuu ratkaisevasti hiekan hienoudesta ja tasalaatuisuudesta, mutta lisäksi täytyy hiekan kestää ne suuret räsätykset, joita sula rauta sille asettaa, sekä läpäistä valun aikana syntyvät kaasut.

Vastaavasti kuin raudan tarkkailussa on myöskin hiekan tarkkailussa ohjelmallinen järjestelmä. Uudet hiekanottoalueet tutkitaan koeporauksin. Ns. seula-analyysien avulla selvitetään hiekan rakeisuus ja sen soveliaisuus ajateltuun tarkoitukseensa. Saapuvien hiekkalähetysten ja hiekan lisäaineiden laatua seurataan sitä mukaa kun uusia eriä saapuu.

Kaavaus- ja keernahiekkojen valmistus valimon hiekanvalmistamoissa tapahtuu tarkoin annettujen seosohjeiden mukaan ja hiekanäytteiden ottaminen valimon eri osastoilta määrättyä aikataulua noudattaen. Tavallisimmin tehtävät määräykset ovat rakeisuuden ja lieteainemäärien tutkiminen seula-analyysin avulla, kosteus, puristuslujuus ja kaasunläpäisevyys. Vastaavasti kuin rautavalimossa on myöskin metallivalimossa metalliseosten kokoonpano ja hiekka laboratorion tarkkailun alaisena.

Näiden rutiiniluontoisten valvontatehtävien lisäksi suoritetaan laboratoriossa erillisiä tarkkailu- ja laadunvalvontatehtäviä myös tehtaan muita osastoja varten. Erillistutkimuksissa keskitytään usein jonkin uuden valmistusmenetelmän tai muun pulmakysymyksen selvittämiseen.

Ylhäällä: Fil.maisteri Barbro Wickström suorittamassa pH-mittausta hiekkauutteen.

Vieressä: Fil.maisteri Kaarlo Gebhard punnitsemassa näytettä kemiallista analyysia varten. Näillä vaa'oilla voi punnita ajatuksenkin — kun sen ensin kirjoittaa lyijykynällä paperilappuselle.

Viereisellä sivulla:

Laborantti Gunnar Kultavirta suorittamassa kaavaushiekkakoe-kappaleen tuorelujuuspuristuskoe-tta.

Laborantti Raija Aavakangas suorittamassa hiilimääräystä valuraudasta Ströhlein-laitteella.

Laborantti Sirkka Eronen suodattamassa valuraudan pölmääräystä.

TARKASTUSOSASTO

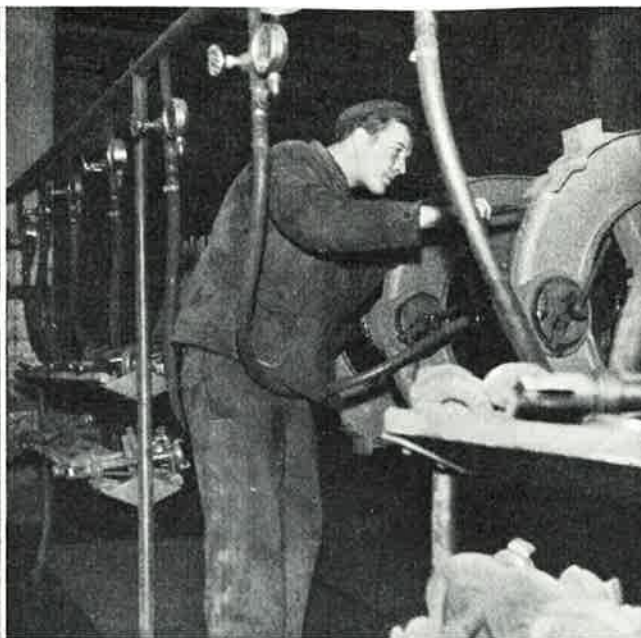
Teollisuuslaitoksen menestyksellinen toiminta riippuu monesta tekijästä. Ei riitä yksistään se, että tuotannollinen työ tehtaan seinien sisäpuolella sujuu toivotulla tavalla. Lopullisen sanan koko yrityksen kohtalosta sanelee ostaja, joka vaatii rahansa vastineeksi hyvää tavaraa ja kohtuulliseen hintaan. Laatu onkin kiristyvillä markkinoilla alkanut näytellä yhä ratkaisevampaa osaa ja siitä on tullut suorastaan päivän tunnus liike-elämässä.

Hyvä laatu tavarat suosittajana on tietenkin ikivanhaa perua. Entiseen aikaan tämän puolen hoitaminen kävi kuitenkin päinsä paljon mutkattomammin. Mestari ja kisäli valmistivat aikaansaannoksensa alusta loppuun, kantoivat siitä omakohtaisen vastuun ja siksi panivat työn onnistumiseen koko ammattitaitonsa. Toisin on nyt, jolloin koneellinen sarjavalmistus on astunut yksilöllisemmän työn sijaan. On valmistettava paljon ja halvalla ja tämän päämäärän saavuttamiseksi raaka-aine joutuu kulkemaan koneesta koneeseen ja kädestä käteen muuttuen matkan varrella vähitellen valmiiksi tuotteeksi. Vastuu jakautuu monen miehen ja naisen osalle, ja vaikka kaikki ovat koettaneet tehdä parhaansa, ei tulos sittenkään aina saata olla toivotun mukainen.

Högforsin Tehtaassa tunnetaan nämä sarjatyöhön liittyvät ongelmat, ja koska valaminen huolellisesta laboratoriotarkkailusta huolimatta ei aina onnistu toivotulla tavalla, on niin puolivalmisteen kuin valmiiden tuotteiden tarkkailu näytellyt aina tärkeätä osaa. Tätä puolta on pyritty entisestään tehostamaan ja sitä varten perustettiin toista vuotta sitten erityinen tarkastusosasto, joka viime kädessä vastaa markkinoille lähetettävien tuotteiden laadusta ja mahdollisten valitusten yksityiskohtaisesta tutkimisesta. Täten tuotanto-osastot ovat saaneet itselleen apulaisen, jonka työ on tähänastisen kokemuksen perusteella osoittautunut erittäin tulokselliseksi.

Tarkastuksista huolehtivat tähän tehtävään koulutetut tarkastajat, jotka ennen tähän uuteen työhön joutumistaan ovat toimineet tuotantopuolella ja siten ovat jo aikaisemmalta valmennukseltaan ammattimiehiä. Heitä työskentelee puhdistamossa, liesi- ja kattilaosastoilla, konepajassa sekä emalilaitoksessa ja siten heidän valvontansa ulottuu kaikkiin tuotannonhaaroihin.

Seuratkaamme esimerkiksi ammeiden tarkastusta. Kun ne on asianmukaisesti puhdistettu, joutuvat ne tarkastajan käsittelyn kohteeksi. Tämä poraa mahdolliset hiekkareiät auki, smirglaa pois nyppylät, ja tämän kauneuskäsittelyn jälkeen suoritetaan vielä tinneritarkastus, jonka avulla paljastuvat mahdolliset reunahalkeamat. Vasta sen jälkeen viedään amme emalilaitokseen, jossa se emaloinnin tultua suoritetuksi joutuu vielä viimeiseen tiukkaan tarkastukseen.

Ammattimiehen tottunut silmä paljastaa tällöin armotta pienetkin virheellisyysdet, ja tämä tarkastus takaa sen, että primaluokkaan hyväksytty amme on todella laatumerkkinsä arvoinen. Kaikki muutkin emaloidut kappaleet joutuvat yhtä yksityiskohtaisen tarkastuksen kohteeksi.

Muidenkin tuotteiden tarkastus alkaa puhdistamosta. Vain kunnon puolivalmisteista voi syntyä kunnon tuotteita. Mutta matkan varrella osia koneistettaessa ja kasattaessa piilee vielä virhemahdollisuuksia ja siten tarkastajien valpas silmä ei jätä tuotteita oman onnensa nojaan edes kokoonpanovaiheissakaan. Erityisen tarkkaa työtä joudutaan suorittamaan kone-

Ylhäällä:

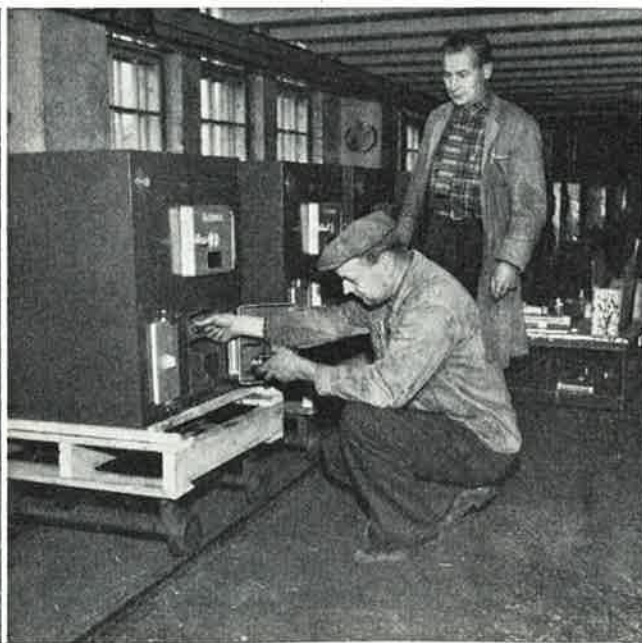
Sauli Aalto ja Irma Jokinen suorittamassa mustien ammeiden tarkastusta.

Helmer Vehmanen vastaa siitä, että jokainen kattila-liite selviytyy painekokeesta ilman vuotoa.

Alhaalla:

Saara Varalahti ja Mailis Seppälä poistavat smirgeli-kivellä valutuotteista asiaankuulumattomat karheudet.

Tarkastusosaston mestari Erkki Putkonen ja kattila-osaston tarkastaja Paavo Lehto viimeistä kritiikkiä suorittamassa.

Ylhäällä:
Ervi Nyberg vastaa kaasu- ja sähköliesien tarkastuksesta.

Jouko Stigellin tarkastuksen kohteena on "toleranssitavara", nimittäin öljypolttimet ja hiilensyöttimet.

Alhaalla:
Niilo Kivisalmen tehtäviin kuuluu pesualtaiden, muuripatojen ja muiden pienemmän valutavaran emaloinnin tarkastaminen.

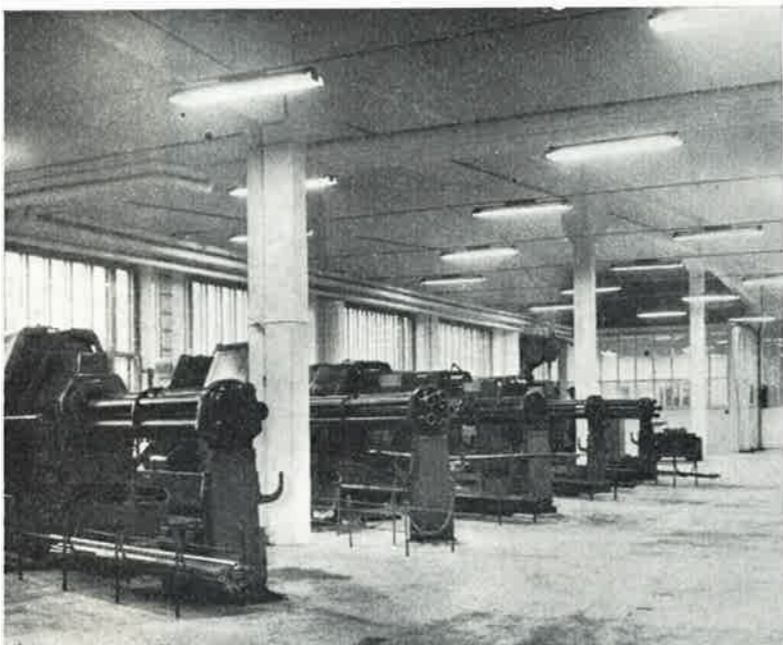
Voitto Juutilalta ei jää pieninkään virhe ammeen emalin pinnassa huomaamatta.

pajan puolella. Esimerkiksi hiilensyöttimien ja öljypolttimoiden osia joudutaan mittaamaan aivan hiuskarvan tarkkuudella. Nämä laitteet joutuvat myös koekäyttöön ja vasta sen kunnolla läpäistyään ne hyväksytään.

Valmiisiin artikkeleihin tarkastajat luovat vielä kotkankatseensa. Kaikkien osien ja tarvikkeiden on oltava paikoillaan, maalaus kunnolla suoritettu, eikä pakkauksenkaan suhteen saa tapahtua minkäänlaista laiminlyöntiä. Tällä tavoin varsinaisten tekijöiden ja tarkastajien yhteistyön tuloksena lähtee tuote sitten markkinoille ja ostajalle palvellakseen häntä hänen toivomallaan tavalla.

Huomattava laajennus Salon tehtaalla

Näkymiä uudesta konepajahallista:

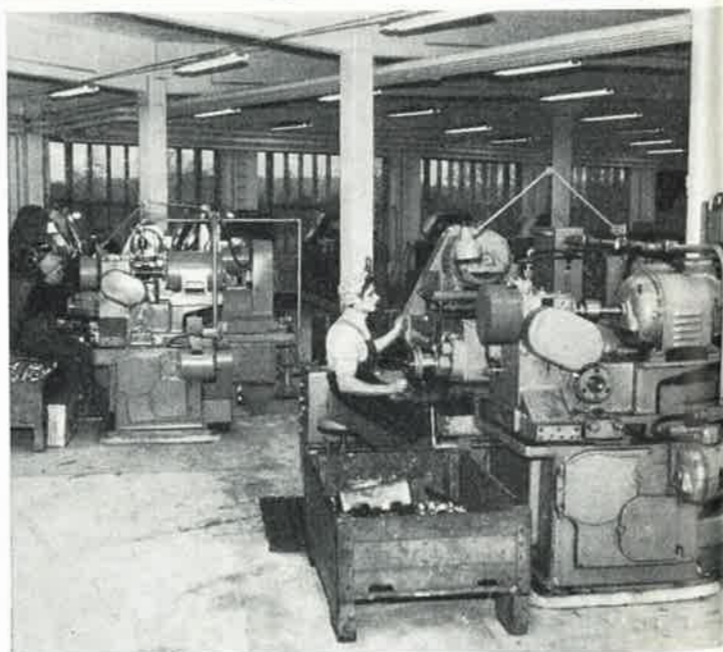
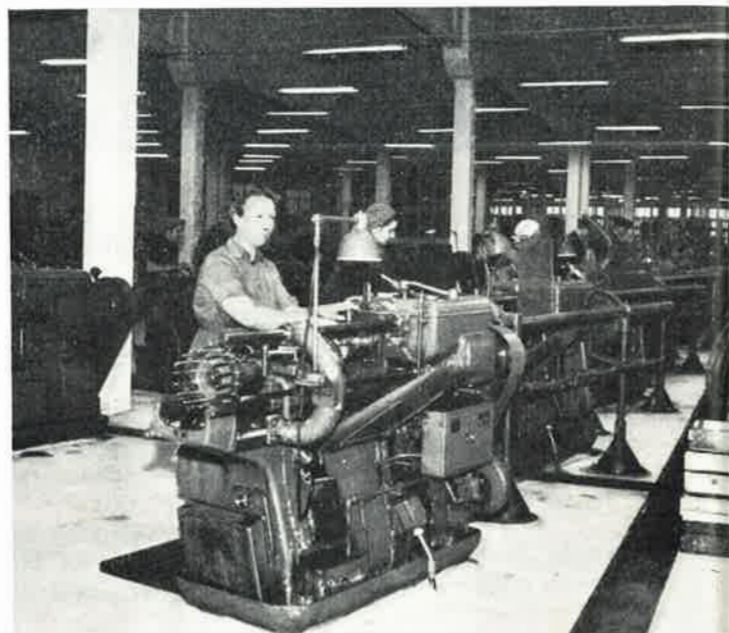
*Vasemmalla: Viisi korneata tankoauto-
maattisorvia sijaitsevat ikkunaseinämällä.*

*Alla: Salin keskustaa hallitsevat revol-
verisorvit ja kaksi 7-kara-automaattia.*

Salon virkeässä kauppalassa sijaitseva Högforsin Tehtaan armatuuri-tehdas on osoittautunut elinvoimaiseksi teollisuuslaitokseksi. Tällaisen vaikutelman saa tehtaasta jo pelkän ulkonäön perusteella. Vanha harmaaseinäinen tehdasosa on jäänyt kuin piharakennukseksi nykyaikaisen konepajarakennuksen vallatessa keskeisen aseman. Äskettäin tapahtuneen laajennuksen jälkeen uuden puolen hallitsevuus tulee entistä voimakkaammin esille.

Kun v. 1951 vanhojen tehdasrakennusten viereen valmistui uusi koneistushalli, oli se alun perin suunniteltu vastaista laajennusta silmällä pitäen. Konekannan lisääntyessä ja tuotannon kasvaessa jouduttiinkin jo muutaman vuoden kuluessa toteamaan, että tehdastilat olivat käyneet riittämättömiksi ja uusi laajennus oli tullut ajankohtaiseksi. Syksyllä 1956 aloitettiin rakennustyöt, viime maaliskuussa voitiin pitää harjannostajaisia ja syys—lokakuun vaihteessa pääsi tuotannollinen toiminta uudella puolella käyntiin.

Uutta tehdas- ja huoltotilaa rakennettiin 16.000 m³, joten rakennus kasvoi entisestään kolminkertaiseksi. 80 metrin pituinen ja 30 metrin levyinen tehdaslaajennus sijoitettiin vanhan koneistushallin perälle siten, että tehtaan radan puoleinen sivu kasvoi 30 metrillä. Vastakkaisessa suunnassa uusi puoli muodostaa 40 metrin pituisen siipiosan. Tämän lisäksi vanhan konepajahallin etuosassa sijaitseva huoltolaosa rakennettiin saman levyiseksi ensimmäisen tehdashallin kanssa.

Myös kokoonpanopuolella on ihanteelliset tilat ja järjestys sen mukainen.

Uuden puolen keskeisen osan muodostaa suuri konepajahalli, jota nimitetään konepaja II:ksi. 40 metrin pituiseen ja 30 metrin levyiseen ilmavaan ja valoisaan tehdassaliin on sijoitettu messinkiarmatuuri-erien valmistus. Tätä konepajasalia hallitsevat lukuisat automaattikoneet. Ikkunaseinämän puolella on rivissä viisi tankoautomaattisorvia, joista yksi äskettäin hankittu, sekä yksi istukka-automaatti. Keskellä on kahdessa rivissä 15 revolverisorvia ja niiden päässä kaksi 7-kara-automaattia, joilla valmistetaan venttiilin pesiä. Toinen näistä koneista on hankittu tämän vuoden aikana. Seuraavana ryhmänä hallin pituussuunnassa sijaitsee kokoonpano-osasto kaksine pöytäriveineen ja viimeisenä toisen pituussuuntaisen seinän vieressä tapahtuu vesipainekoe. Tämän lisäksi kuuluu konepaja II:n kalustoon eräitä pienempiä automaattikoneita. Koneiden lukuisuudesta huolimatta jää halliin runsaasti liikkumis- ja varastotilaa, mikä onkin tarpeen työn ja tuotannon rationalisoinnin kannalta. Halliin on sijoitettu myös työnjohtajien konttori sekä työkaluvarasto.

Uuden osan toisessa päässä sijaitsee työkaluosasto, jolla tällaisessa armatuuri-eritehtaassa on tuotannon pal-

velijana erittäin tärkeä ja keskeinen asema. Sorvit, jyrskoneet, työpöydät ja muut työkaluosaston laitteet on niin ikään sijoitettu erittäin tarkoituksenmukaisella tavalla ja työolosuhteet ovat sen mukaiset. Työkaluosasto on saanut pätehtaalta Karkkilasta kopiojyrskoneen kuumapuristusmuottien valmistamiseksi varten ja lähitulevaisuudessa tullaan hankkimaan eräitä muitakin uusia koneita. Työkaluosaston perällä on karkaisimolla oma huoneensa.

Uuden osan toisessa päässä sijaitseva 30 x 30 metrin suuruinen tila on jaettu varaston, kuljetusvälinekorjaamon ja puhdistamon kesken. Varastotilasta onkin ollut huutava puute. Nytemmin tämä haitta on poistettu ja niin messinkitangot kuin puolivalmis- teetkin voidaan varastoida asianmukaisella tavalla.

Konepaja I, jossa tähän saakka tapahtui sekä messinki- että valurautaventtiilien valmistus, on kokonaisuudessaan muutettu valurautaventtiilien valmistamoksi. Näin ollen tämäkin tuotannonhaara on saanut tilaa kaksi kertaa enemmän kuin tähän saakka. Koneiden uuden sijoituksen ja uusien kuljetusmenetelmien avulla tuotantomenetelmiä on myös tällä puolella voitu huomattavasti rationalisoida.

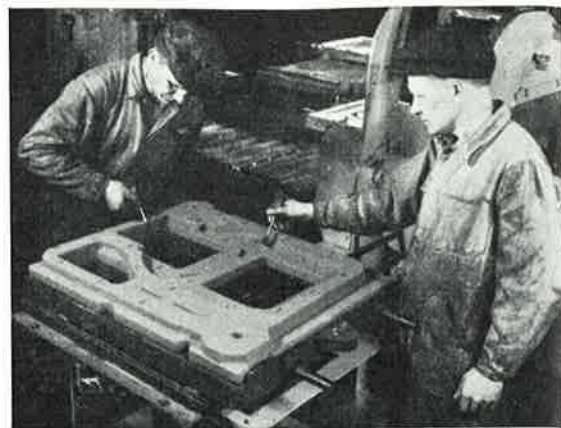
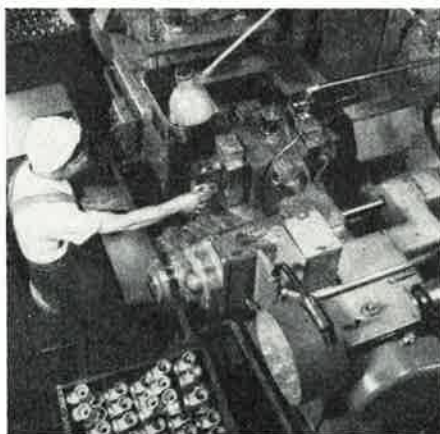
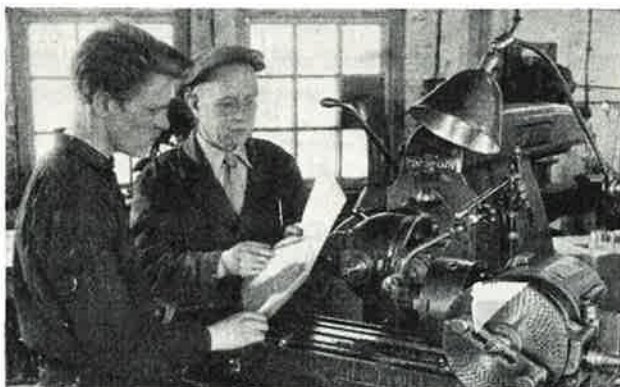
Samanlainen väljyyden tunto ja asianmukaisuus kuvastuu huoltolapuolella. Peseytymis- ja pukeutumistiloja on saatu lisää, samoin uusi ruokailuhuone. Täten myös sosiaalisissa olosuhteissa on tapahtunut huomattava parannus.

Työkaluosastokin on päässyt uusiin suojiin.

"Högfors valaa"

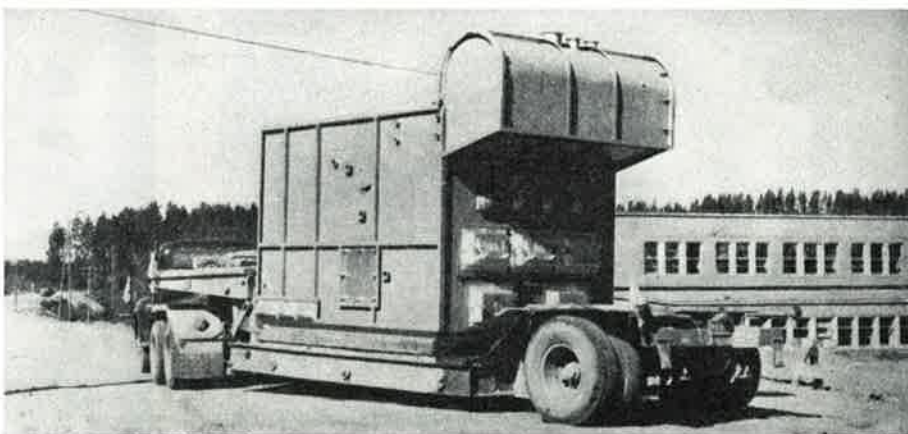
Tehdaskäynti Högforsin Tehtaassa on vieraalle useimmiten kaaosmainen elämys. Hän näkee sulan raudan hehkuvan, lieskojen loimottavan, savupilvien hulmahtelevan ja kaikkea tätä fantastista näkyä säestää koneiden tärinä ja jyske. Konepajan ja emalilaitoksen puolelle päästessään ja joutuessaan valmiiden tuotteiden pariin hän saa todentuntuisemman kosketuksen, mutta loppuvaikutelma tällaisesta parituntia kestäneestä tehdaskäynnistä lienee useimmalle sittenkin enemmän tunteenomainen ja mielikuvitusta

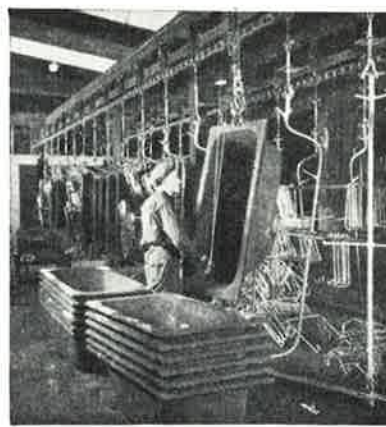
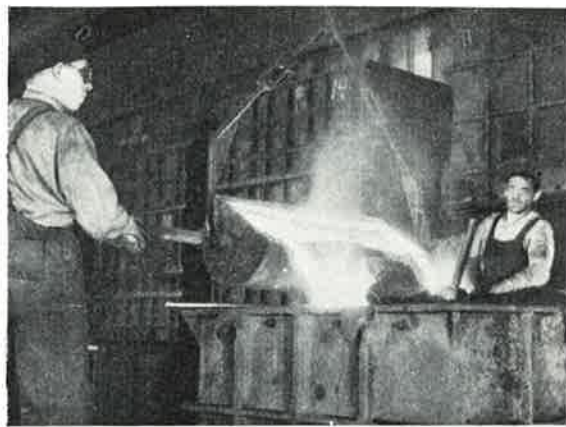

kiihdyttänyt kokemus kuin asiallinen oppitunti tehtaasta ja sen työskentelystä. Näin siitä huolimatta, vaikka hänen seuranaan olisi ollut kuinka pätevä opas tahansa.

Mutta nyt on mahdollisuus suorittaa tehdaskäynti kaikissa Högforsin tuotantolaitoksissa puolessa tunnissa ja kaiken lisäksi mukavasti tuolissa istuen. Oppaana ja esittelijänä on 600 metrin pituinen värielokuva "Högfors valaa". Sen on tehtaan tilauksesta valmistanut Felix-Filmi ja kuvauksen on suorittanut elokuvaaja Erkki Salojärvi.

Högforsin tehdaslaitokset ennestään tunteva, vieläpä niissä jokapäiväistä työtään tekevä ei voi olla filmin nähtyään hämmästyttävä sen 'selkeäsanaisuutta'. Näppäämällä filminauhalle kaikkein oleellisimman, väläyttämällä koko tehdaskompleksin, paljastamalla valmistusvaiheiden yksityiskohtia, tuomalla lähikuvassa katsojan eteen ammattinsa hallitsevan 'rautakouran', esittelemällä valmiita tuotteita ja johdattamalla yleisönsä myymälän ovesta sisään valitsemaan H-tunnuksin varustettuja tuotteita esittelee kamera meille muutamassa hetkessä aivan kuin naulan kan-

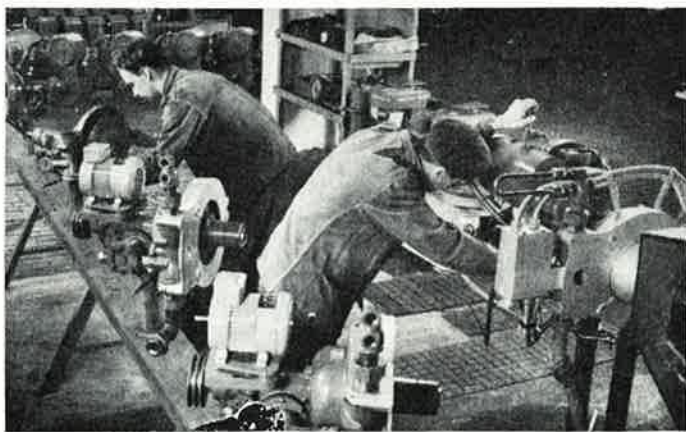
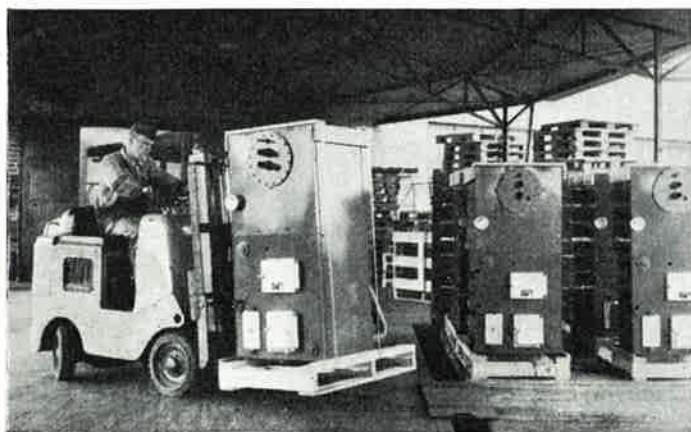
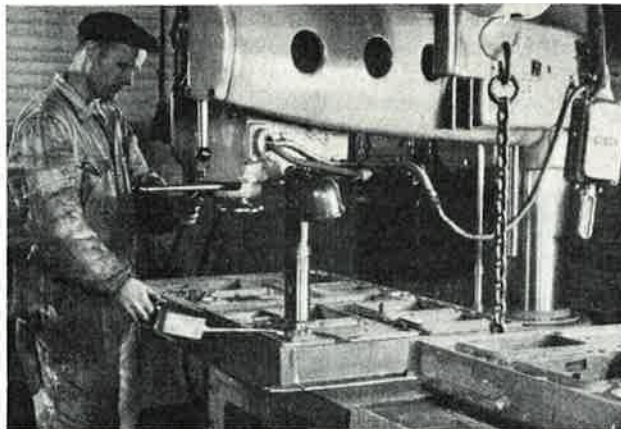

taan osuen tehtaat, niissä työskentelevät ja heidän aikaansaannoksensa.

Ja millaisen vaikutelman tämä elokuvan välityksellä suorittamamme tehdaskäynti antaa sitten meille. Se ei sisällä yksistään havainnolliseen muotoon saatettua asiaa, vaan samalla se kykenee välittämään meille sitä elämyksen tuntua, josta alussa mainitsimme. Tämän on tehnyt ennen kaikkea mahdolliseksi paitsi taitava filmaus myös värifilmin käyttö. Sen avulla on saatu esiin tulenlieskojen kirkkaus ja elävyys valimon tummuuden keskellä, uusien tehdasalien valoisuus ja viihtyisyys ja valmiiden tuotteiden emalin hohtavuus sekä maalipintojen asiallinen kauneus.

Högfors valaa-filmi on saanut jo tähän mennessä runsaasti katsojia. Kiinnostuneena on oma väki käynyt melkein viimeistä miestä myöten sitä katsomassa. Avajaisnäytännössä Helsingissä oli läsnä edustava kutsuvierasjoukko, ja LVT-näyttelyn aikana se koki joka päivä runsaasti näyttelyvieraita.

Tämän aukeaman kuvat eivät musta-valkoisina tee tälle onnistuneelle elokuvalle täyttä oikeutta, mutta väläyttävät kuitenkin useilta puolin filmin aihepiiriä.

Karkki-kattiloiden ja emailoitujen radiaattoreiden kaulista rivistöä.

Alla: Keskellä öljypolttimolla varustettu lämminilmalaite, Salon erikokoisia venttiili-uutuuksia ja oikeassa reunassa korkeapainehöyrykattila.

Högfors LVT-näyttelyssä

Oikealla: Minor II:n ympärillä oli jatkuvasti uteliaita messuvieraita. Minorin takana kaksi Termis-kattilaa ja oikealla mainostorni.

Tämän aukeaman kuvat esittelevät Högforsin Tehtaan osastoa LVT-näyttelyssä, joka pidettiin Helsingissä Messuhallissa marraskuun 1.—10. päivinä. Högforsin mukana olo johtanee ehkä asiasta tietämättömänkin lukijan LVT-tunnuksen jäljille. Kysymyksessä oli lämpö-, vesi- ja tuuletusteknillisten valmisteiden esittely. Nimenomaan oli tarkoituksena tutustuttaa sekä ammattimiehiä että muita rakennustuotannon ja kiinteistöjen hoidon piirissä toimivia niihin saavutuksiin, mihin viime aikoina on päästy kehittämällä alan tarvikkeita, tuotantolaitoksia ja työmenetelmiä. Näytteille panijoita oli runsaasti, nähtävää paljon ja mielenkiinto näyttelyä kohtaan suuri.

Högforsin osasto oli ensimmäisenä messuvierasta vastaanottamassa keskikäytävän vasemmalla puolella. Vihreävaloisen mainostornin juurella oli vanha masuuni saanut kunniapaikan. Mutta mikään muu ei viitannutkaan vanhaan, vaan kertoi päätehtaan ja tytäritehtaiden viimeaikaisista saavutuksista. Kaksi

suurta Termis-kattilaa muodostivat lämpökeskuksen, jota katselijat eivät tyytyneet silmäilemään ainoastaan alhaalta vaan kiipesivät portaita pitkin myös ylätasolle. Sininen Minor II kaksine luukkuineen ja öljypolttimoineen sai kenties eniten huomiota osakseen. Ahkeraan tutkivat omakotirakentajat myös Karkki-kattila-uutuutta, joka esiintyi vihreäksi, siniseksi, harmaaksi ja valkoiseksi polttolakattuna. Heinolan radiaattorit olivat saaneet hohtavan valkoisen emaloinnin päälle, ja pyöreä korkeapainekattila säteili kiiltävyyttään Salon tehtaan moninaisten venttiilien keskellä. Edustava valokuvakokoelma valaisi mainiolla tavalla Högforsin osuutta rakennusosalalla. Roihuvuoren alue Itä-Herttoniemessä lämmitetään lämpökeskuksella, jossa on kolme Termis-kattilaa. Rakennustilavuus tulee kasvamaan 300.000 m³:iin ja asukasmäärä 5.000:een. Kansaneläkelaitos, Jyväskylän Kasvatusopillinen korkeakoulu, Tampereen uimahalli ja monet muut suuret julkiset rakennukset koristivat tätä edustavaa valokuvakokoelmaa.

Henrik Johannes Rinne

Elma Katri Männikkö

Viljo Helmeri Kilpinen

Pentti Vaarasalo

MERKKIPÄIVÄ

60-VUOTIAITA

Työnjohtaja Henrik Johannes Rinne valimosta 19.1.58. Hän on syntynyt Ul. Pyhäjärvellä. Tehtaan työhön hän tuli 3.6.1910 ja työskenteli aluksi maa-kaavaajana sekä mallien valmistajana. Työnjohtajaksi valimon kaavaamoon hänet nimitettiin 1.1.43.

Siivooja Anna Maria Helenius konttorista 23.1.58. Hän on syntynyt Ul. Pyhäjärvellä. Tehtaan palvelukseen hän tuli 3.1.1940 konttorin siivoojaksi.

Portinvartija Elin Dagmar Tuomi 25.1.58. Hän on syntynyt Nummella. Tehtaan palvelukseen hän tuli 15.1.1946 toimien aluksi siivoojana tehtaalla, kunnes 6.2.52 siirtyi nykyiseen toimeensa porttivahdiksi.

50-VUOTIAITA

Pakkaaja Siiri Sofia Jarila varastosta 4.1.58. Hän on syntynyt Ul. Pyhäjärvellä. Tehtaan työhön hän tuli 12.1.1950 pakkaajaksi varastoon.

Kärräjä Aarne Vihtori Dunder kattilaosastolta 10.1.58. Hän on syntynyt Ul. Pyhäjärvellä. Tehtaan palvelukseen hän tuli 4.1.1939. Oltuaan työssä useammalla eri osastolla, mm. valimossa, konepajalla ja maatalousosastolla, hän siirtyi 6.7.53 kattilaosastolle, missä on työskennellyt levyjen leikkaajana ja kärräjäjänä.

Valunpuhdistaja Elma Katri Männikkö puhdistamosta 11.1.58. Hän on syntynyt Varpaisjärvellä ja tuli 1.6.1948 työhön maatalousosastolle, mistä v. 1950 siirtyi valutavaroitten puhdistajaksi tehtaalle.

Kirvesmies Helmeri Kilpinen rakennusosastolta 17.1.58. Hän on syntynyt Jääskessä. Tehtaan palvelukseen hän tuli 3.2.1948. Oltuaan aluksi työssä valimon kaavaamossa ja liesiosastolla hän siirtyi rakennusosastolle kirvesmieheksi.

Emalityöntekijä Laina Maria Helenius emalilaitokselta 19.1.58. Hän on syntynyt Pusulassa. Tehtaan työhön hän tuli 17.2.1942 levyradiaattoriosastolle. Oltuaan sittemmin usean vuoden tehtaan Virkamieskerhossa keittäjänä hän tuli v. 1956 takaisin teh-

taalle työskennellen nykyisin emalilaitoksella emalimyllyjen hoitajana.

Maakaavaaja Akseli Vilhelm Salonen valimosta 1.2.58. Hän on syntynyt Ul. Pyhäjärvellä. Tehtaan työhön hän tuli 15.6.1923 valimoon, missä edelleenkin työskentelee.

Pääsuunnittelija, teknikko Pentti Aarre Vaarasalo piirustuskonttorista 9.2.58. Hän on syntynyt Messukylässä. Käytyään Tampereen teknillisen koulun vv. 1927—29 hän hankki itselleen monipuolisen ammattipätevyyden Lokomon työkaluosastolla ja valtion kivääritehtaan eri osastoilla sekä piirustuskonttorissa. Vuonna 1937 hän tuli Högforsin tehtaan piirustuskonttoriin suunnittelijaksi ja työskentelee nykyisin kaikkien Högforsin tuotantolaitosten pääsuunnittelijana. Vaarasalo kuuluu kauppalanvaltuustoon ja -hallitukseen. Hänen vapaa-aikojen harrastuksistaan mainittakoon ampuma- ja yleisurheilu, musiikki sekä seura- ja kerhotoiminta.

Siivooja Ester Alina Stigell valimosta 13.2.58. Hän on syntynyt Ul. Pyhäjärvellä. Tehtaan työhön hän tuli 11.6.1956 siivoojaksi valimon uuteen pesulaan.

Valaja Väinö Felix Eskolin valimosta 16.2.58. Hän on syntynyt Somerolla. Tehtaan palvelukseen hän tuli 17.3.1936 työskennellen valimossa kaavaajana ja valajana. Oltuaan välillä muualla työssä hän palasi 3.10.55 takaisin tehtaallemme valajaksi.

SALON TEHTAAT

50-VUOTIAS

Konttoripäällikkö Laila Kuusinen 24.12.57. Hän on syntynyt Kiskossa. Käytyään keskikoulun Salon yhteiskoulussa ja suoritettuaan erilaisia konttorialan kursseja hän tuli v. 1930 Salon Valimo Oy:n palvelukseen. Hänen huolekseen tässä nuorena teollisuusyrityksessä joutuivat kaikki konttoritehtävät ja siten hän jo nuoresta pitäen sai erinomaisen perehtyneisyyden tehtaan asioiden hoidossa. Salon Valimon siirryttyä Högforsin Tehtaan ja Kymmin Oy:n omistukseen hänen kokemuksensa ja asiantuntemuksensa on koitunut monin tavoin tämän elinvoimaiseksi osoit-

Otto Liimatta

Niilo Jokinen

MERKKIPÄIVÄ

70-VUOTIAS

Alikonemestari Otto Liimatta Mikkelissä 8. 1. 58. Hän on syntynyt Säämingissä. Yhtiömme palvelukseen hän tuli 1. 4. 1908 laivan lämmittäjäksi ja koneapulaiseksi. Vuodesta 1912 alkaen hän on ollut kesäisin hinaaja-aluksen konemestarina sekä talvisin Saksalan telakalla ja konepajalla remonttitoissa. Hän on palvellut yhtiötä uskollisesti ja tulee 1. 4. 58 olleeksi yhtiömme palveluksessa 50 vuotta. Rauhallisella ja vaatimattomalla luonteellaan on alikonemestari Liimatta saavuttanut esimiestensä ja työtovereittensa luottamuksen.

50-VUOTIAITA

Metsätyömiehen Tauno Pietiläisen Pielaveden Petäjäjärvellä 27. 11. 57. Hän tuli 1. 1. 1922 vain 15-vuotiaana metsäosaston Savon hoitoalueen Saviän

METSÄOSASTO

Laila Kuusinen

piiriin metsätyömieheksi ja on siis ehtinyt palvela yhtiötämme jo lähes 36 vuotta. Pitkän metsätyömieskautensa aikana Pietiläinen on hankkinut erinomaisen ammattitaidon, ja kun hän on kaikki tehtävänsä suorittanut mitä suurimmalla huolellisuudella ja ahkeruudella, on luonnollista, että hän on saavuttanut esimiestensä täydellisen luottamuksen. Pietiläinen sai yhtiön ansiomerkin 25-vuotisesta palveluksesta v. 1947.

Piirityönjohtaja Viljo Nikunen Luumäen Kaitjärven 5. 1. 58. Hän on syntynyt Luumäellä maanviljelijän poikana. Vuonna 1932 hän tuli yhtiömme metsäosaston palvelukseen Kaitjärven piiriin harjoittelijaksi kohoten myöhemmin työnjohtajaksi sekä v. 1947 piirityönjohtajaksi samaan piiriin. Viimeksi mainittua vaativaa tointa hän hoitaa edelleenkin. Piirityönjohtaja Nikunen on joutunut nykyisessä toimeensa vastaamaan sekä yhtiön että myös ostometsien käsittelystä piirinsä alueella, joka on Kymen hoitoalueen laajimpiin kuuluva. Tunnollisena ja ahkerana metsämiehenä hän on kuitenkin selviytynyt moitteettomasti moninaisista tehtävistään. Varsinkin hänet tunnetaan taitavana ja metsänomistajien luottamusta nauttivana metsänostajana, jona hän on myös voinut käyttää hyväkseen erinomaista paikallistuntemustaan. Nikusen harrastuksista mainittakoon painiurheilu, jossa hän on aikoinaan ollut innokkaasti mukana osallistuen kilpailuihinkin.

Rakennusmestari Niilo Torsten Jokinen 24. 1. 58. Hän on syntynyt Tampereella. Ammatillisen koulutuksensa hän sai v. 1931—33 Tampereen teknillisen koulun huoneenrakennusosastolla. Toimittuaan vuosina 1933—37 rakennusmestarina Vaasan tie- ja vesirakennuspiirissä sekä yksityisenä urakoitsijana hän tuli 1. 9. 37 yhtymämme metsäosaston rakennusmestariksi. V. 1945 hän oli jonkin aikaa rakennusmestarina Merikosken voimalaitoksella ja palasi 19. 3. 46 jälleen metsäosaston palvelukseen nykyiseen toimeensa. Hänet tunnetaan esimiestensä, työtovereittensa ja alaisensa keskuudessa pätevänä rakennusmestarina. Luonteeltaan hän on hilpeä ja huumorintajuinen. Jokinen osallistui talvisotaan Karjalan kannaksella ja jatkosotaan linnoitusosaston rakennuskomppanian päällikkönä Rukajärven suunnalla. Sotilasarvoltaan hän on luutnantti.

tautuneen ja uudenaikaiseksi armatuurihtehtäks kasvaneen teollisuuslaitoksen hyödyksi. Päätehtävänsä kirjanpidon ohella hän osallistuu edelleen tarmokkaasti muihin konttoritehtäviin. Tehtaan konttoripäälliköksi hänet nimitettiin v. 1944.

Konttoripäällikkö Kuusinen on joutunut hoitamaan paikkakunnallaan useita luottamustoimia. Hän oli useita vuosia kauppalan taksoituslautakunnan jäsenenä, kuuluu edelleen Salon Kauppalan Säästöpankin isännistöön ja on ottanut innokkaasti osaa Salon Viestin toimintaan ollen mm. rakennustoimikunnan jäsenenä. Maanpuolustustyö on ollut hänelle erittäin läheinen ja ennen Lotta-Svärd järjestön lakkauttamista hän kuului Salon paikallisosaston johtokuntaan.

Uusi tieliikennelaki ja -asetus

Kuluvan syyskauden ajankohtainen aihe varsinkin autoilijoiden keskuudessa on ollut uusi tieliikennelaki ja -asetus, jotka astuivat voimaan joulukuun 1. päivänä. Tämän johdosta esimerkiksi Kuusankoskella viranomaisten ja yhtiön toimesta on pidetty esitelmä- ja koulutus-tilaisuuksia, tutustutettu autoilijat lain sekä asetuksen määräyksiin ja heti tervetuliaisiksi lain ja asetuksen voimaantulospäivänä järjestetty opettavainen liikennekilpailu. Mutta on nimenomaan korostettava sitä seikkaa, ettei uusi liikennelaki asetuksineen koske yksistään autoilijoita, vaan kaikkia teillä liikkuvia, kulkivatpa he ajoneuvoilla tai jalan. Uuden tieliikennelain 2 §:ssä sanotaan tämä asia näin: "Jokaisen tiellä kulkevan on noudatettava olosuhteiden edellyttämää huolellisuutta ja varovaisuutta vahingon välttämiseksi sekä toimittava siten, ettei hän tarpeettomasti estä tai häiritse liikennettä eikä myöskään ole vaaraksi muille tai kohtuuttomasti häiritse muita, jotka asuvat tai oleskelevat tien varrella. Hänen on noudatettava tielle asetettuja liikennemerkejä sekä poliisin, katsastusmiehen tai muun liikenteen valvojan antamia ohjeita liikenteen järjestämiseksi ja heti tämän antamasta merkistä pysähdyttävä". Seuraavassa esitämme lukijoillemme oleelliset kohdat uuden lain sekä asetuksen määräyksistä.

Lainsäädännön uusimisen välttämättömyys

Liikenne kaupungeissa, kauppaloissa ja muissa asutuskeskuksissa on kasvanut valtavasti ja maaseudulla kehitys kulkee samaan suuntaan. Näin ollen kaduilla ja teillä on entistä ahtaampaa ja sekä liikennehäiriöiden että suoranaisten onnettomuuksien vaara suurempi. Tämän johdosta on ollut tarpeen täydentää ja muuttaa liikennettä koskevia säännöksiä ja määräyksiä kehitystä vastaaviksi. Samalla on otettu huomioon kansainvälisyys, mikä vaatii yhdenmukaisia säännöksiä muiden maiden, varsinkin Pohjoismaiden vastaavien säännösten kanssa.

Asetuksessa on pyritty yksityiskohtaisiin säännöksiin, jotka soveltuvat sellaisinaan myös kaupunkeihin ja kauppaloihin. Tämä on ollut välttämätöntä sen vuoksi, että meilläkin päästäisiin lopulta siitä määräysten kirjavuudesta, mikä vallitsee maamme kaupunkien ja kauppaloitten sisäisissä liikennesäännöissä.

Huomattavimmat muutokset

Huomattavin uudistus tieliikenneasetuksessa on ryhmittymisen ja ns. kaista-ajon käyttöön otto olosuhteiden mukaan kaikkialla eikä vain eräissä kaupungeissa. Tästä johtuen on myös ohitusta koskevat säännökset tarkistettu, koska kaista-ajo johtaa ohittamisen sallimiseen eräissä tapauksissa myös oikealta.

Risteyssäännöksissä on Geneven sopimuksen mukaan asetettu pääsäännöksi tarpeellinen varovaisuus

risteystä lähestyttäessä. Nykyistä täysin harhaan vietyä oikean käden sääntöä on Geneven sopimuksen ja kansainvälisen käytännön mukaisesti siten selvennetty, että mainittu oikeus edellyttää samanaikaista risteykseen saapumista. Toisin sanoen oikealta puolelta tulevalle ajoneuvolle on oikeus ajaa risteyksessä ennen vasemmalta puolelta tulevaa ajoneuvoa vain, jos se lähestyy risteystä samanaikaisesti kuin vasemmalta tuleva. Tämän säännön tarkoituksena on pakottaa myös oikealta tuleva varomaan.

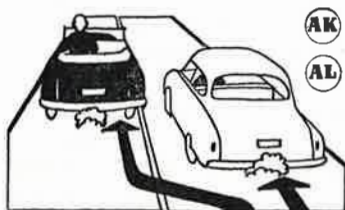
Säännöksiä valojen pakollisesta käytöstä pimeän aikana on nykyisestään tehostettu. Siten ei auton jättäminen tielle vain heijastimien varassa ole enää tieliikenneasetuksen mukaan sallittu.

Jalankulkijain kohdalla on asetuksessa luovuttu tien oikean reunan käyttämisestä koskevasta suosituksesta. Asetus ei myöskään suosittele vasemman puolen käyttämisestä, vaan määrittelee jalankulkijan käyttämään ajoradan äärimmäistä reunaa ja noudattamaan erityistä varovaisuutta ajorataa ylittäessään.

Uudessa asetuksessa ei ole vallankumouksellisia muutoksia niihin määräyksiin, joiden mukaan maantiellä pitää liikkua. Paljon sellaista, jota on jo käytännössä pidetty hyviin ajotapoihin kuuluvana, on nyt vahvistettu asetuksella. Tarkastelkaamme seuraavassa uuden asetuksen tärkeimpiä kohtia lähemmin.

Oikealla pysyminen

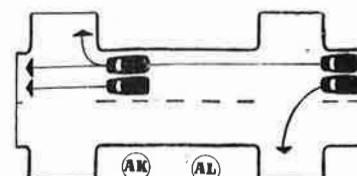
Asetuksen 14 §:n 1 momentti kuuluu näin: "Ajoneuvoa on tiellä kuljetettava niin lähellä ajoradan

Kuva 1

Kuva 2

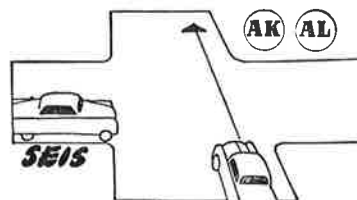
Kuva 3

Kuva 4

Kuva 5

Kuva 6

oikeanpuoleista reunaa kuin turvallisuutta vaarantamatta on mahdollista ja, missä ajoradan leveys sen sallii, kokonaan sen oikeanpuoleisella osalla. Vasenta puolta saa käyttää vain ohitukseen, noudattamalla, mitä siitä on erikseen säädetty, tai milloin oikea puolisko on tilapäisen esteen sulkema." (Kuva 1).

Ajorata — ajokaista

Saman 14 §:n toisen momentin sanamuoto kuuluu näin: "Milloin ajoradan puoliskolla tai yksisuuntaisella ajoradalla on tilaa kahdelle tai useammalle rinnakkain kulkevalle ajoneuvolle, on ajoneuvojen ajettava ajokaistaa tarpeettomasti vaihtamatta yleensä eniten oikealla olevaa vapaata ajokaistaa. Hitaammin liikkuvien ajoneuvojen (sellaisiksi on lähinnä katsottava hevosajoneuvot, moottorikäyttöiset laitteet, polkupyörät, traktorit jne.) on aina ajettava äärimmäisenä oikealla olevaa ajokaistaa ja saavat ne käyttää muita ajokaistoja vain ohitusta tai ryhmittystä varten. Ajokaistaa ei saa vaihtaa risteyksessä eikä alueella, jossa on ryhmittystä osoittavat liikennemerkkit eikä muutoinkaan siten, että siitä aiheutuu vaaraa muulle liikenteelle." (Kuva 2).

Näistä säännöksistä ilmenee, ettei kaistaa saa vaihtaa tarpeettomasti. Kaupunki- ja kauppala-ajossa tämän määräyksen soveltaminen merkitsee toisin sanoen, että hyvissä ajoin ennen risteystä on ajettava sille kaistalle, joka johtaa oikeaan asemaan ennen risteystä, missä ns. ryhmittyminen tapahtuu.

Ryhmittyminen

Ryhmittymisen perussääntö on 14 §:n 5. momentin mukaan: "Ajoneuvon, joka aikoo kääntyä oikealle, tulee hyvissä ajoin siirtyä ajoradan oikeanpuoleiseen reunaan, ja ajoneuvon, joka aikoo kääntyä vasemmalle, tulee asettua välittömästi ajoradan keskiviivan oikealle puolelle tai yksisuuntaisen ajoradan vasemmalle reunalle. Se, joka ajaa suoraan eteenpäin, käyttäköön olosuhteisiin parhaiten sopivaa ajokaistaa".

Kuva 3 selvittää, kuinka tämä tapahtuu käytännössä kaksisuuntaisella ajoradalla, jonka molemmilla puo-

liskoilla on tilaa kahdelle ajoneuvolle rinnakkain. Sama sääntö pätee muuten myös maanteiden risteyksissä, jos ryhmittymiselle on tilaa.

Ohitus ja ajonopeus

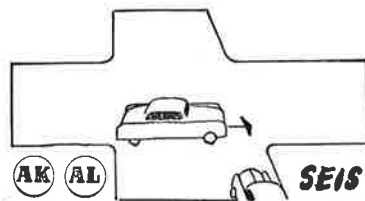
Oikealta tapahtuva ohitus on tähän asti ollut sallittu vain erikoistapauksissa. Edelleenkin on sääntönä, että ohituksen pitää tapahtua vasemmalta, mutta säännöstä sallitaan nyt poikkeuksia. Tämä käy ilmi 16. pykälän 10. momentissa, joka sanelee seuraavasti: "Milloin ajoneuvot ajoradalla, jolla on samaan ajosuuntaan vähintään kaksi vapaata ajokaistaa, ryhmittystä varten tai liikenteen vilkkaudesta johtuen kulkevat samaan suuntaan rinnakkaisilla ajokaistoilla, saa ohitus tapahtua myös oikealta. Tällöin on asianmukaisesti ryhmittynyt ajoneuvo, joka kääntyy tai on pysähtynyt kääntyäkseen vasemmalle, tarpeellista varovaisuutta noudattaen ohitettava oikealta."

"Suojatien tai risteyksen eteen pysähtynyttä ajoneuvoa ei kuitenkaan ole lupa ohittaa pysähtymättä ja varmistautumatta siitä, että ohitus ei tuota vaaraa muille tiellä kulkeville." (Kuva 4).

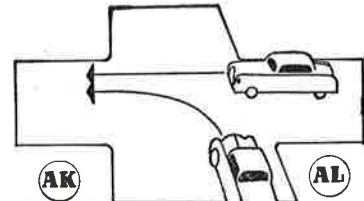
Nopeudesta säädetään: "Ajoneuvo on voitava pysäyttää tien kokonaan näkyvällä osalla (kuva 5) sekä milloin ajoneuvossa on käytettävä kauko- tai lähivaloja, enintään sen pituisella matkalla, joka ajoneuvon omien valojen valaisemana kulloinkin on esteetön, jolleivät olosuhteet edellytä sitäkin suurempaa varovaisuutta."

Risteysajo

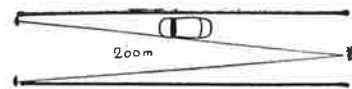
Uuden asetuksen mukaan jo risteykseen saapuneet ajoneuvot saavat myös ajaa sen läpi. Tämä on tietenkin parempi ratkaisu kuin jos ajoneuvot pysähtyisivät odottelemaan risteyksissä ja estäisivät muiden liikennöijien kulun. Ajo-oikeudesta annettujen uusien määräysten tarkoituksena on lyhyesti sanoen pakottaa autoilijat äärimmäiseen varovaisuuteen ja saada samalla liikenne sujumaan risteyksissä joustavammin ja nopeammin.

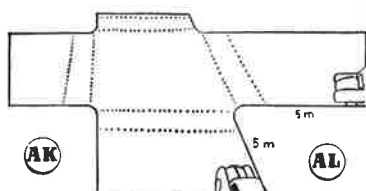
Kuva 7

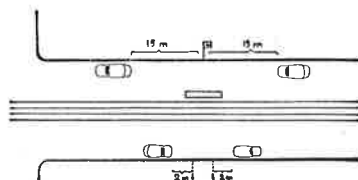
Kuva 8

Kuva 9

Kuva 10

Kuva 11

Kuva 12

Molemmat kuvan 6 autoilijat ovat noudattaneet 17. pykälän kehoitusta: "Lähestyessään risteystä on kuljettajan ajoissa vähennettävä nopeutta." On siis kielletty lisäämästä nopeutta ennen risteystä. Etuajaoikeutta ei enää ole samassa mielessä kuin ennen. Sitä vastoin on velvollisuus väistää.

Ajoneuvojen saapuessa samanaikaisesti risteykseen on sen, "jolla on toinen ajoneuvo oikealla puolellaan, väistettävä tätä" — toisin sanoen annettava oikealta tulevan ajoneuvon kulkea ensin risteyksestä.

Katsokaa kuvaa 7: Vanhojen määräysten mukaan olisi oikealta tulevalle ajoneuvolla tällaisessakin tapauksessa etuajaoikeus. Nyt on voimassa uusi sääntö: "Risteystä lähenevän ajoneuvon on väistettävä risteysalueella jo kokonaan olevaa ajoneuvoa."

Kiinnittäkää huomiota kahteen seikkaan: 1) Pykälän sanamuoto pakottaa kaikki liikennöijät varovaisiksi, katsomaan sekä oikealle että vasemmalle. 2) Alkaa yrittää lisätä nopeutta ehtiäksenne ensimmäisenä risteykseen. Asetuksessa sanotaan nimenomaan, että nopeutta on vähennettävä.

Oikein käytäntöön sovellettuna pitäisi tämän risteysjärjestelmän johtaa onnettomuuksien luvun supistumiseen ja entistä joustavampaan liikenteeseen, sillä vanhan järjestelmän aikana on jokainen vain tyytynyt katsomaan oikealle ja lisäämään vauhtia, ellei ajoneuvoja ole tulossa sieltä päin.

Uudessa asetuksessa käytetään sanaa "väistää" entisen "etuajaoikeuden" sijasta. Tämä merkitsee sitä, että ajoa luonnollisesti on oikeus jatkaa siellä, missä siihen on tilaa.

Kuva 8 osoittaa, mitä mahdollisuuksia monikaistaisilla kaduilla on ajaa sekä joustavasti että samalla turvallisesti.

Seisottaminen ja pysäköiminen

Pysähtyminen sekä seisottaminen on kielletty, kuten tähänkin saakka, kaarteissa, harjanteilla ja milloin näkyvyys on rajoitettu. Luonnollisesti myös paikoissa, missä ohitus on kielletty, on myös pysähtymisen kielletty. Uutta on se, että pysähdyttäessä maaseudulla on yhtämittaisen näkyvyyden ajoneuvon ohitse molempiin suuntiin oltava vähintään 100 m. (Kuva 9).

Jotta risteyksessä saataisiin parempi näkyvyys, on pysähtyminen kielletty suojatiellä ja 5 m sitä lähempänä. (Kuva 10). Edelleen alueella, jossa on ryhmitymistä osoittavat liikennemerkkit ja niin lähellä sitä, että se häiritsee ryhmitystä ja luonnollisesti paikoissa, missä pysähtyminen on liikennemerkillä kielletty.

Pysäköiminen on tietenkin kielletty niissä paikoissa, joissa pysähtyminen ja seisottaminen on kielletty. Aikaisempien kieltojen lisäksi on uutta se, että pysäköiminen kielletään ajoradan suunnassa nyt 15 m lähempänä raitiovaunun tai linja-auton pysäkkimerkkiä tai liikennekoroketta tai rautatietasoristeyksen lähintä kiskoa sekä 2 m lähempänä porttikäytäviä ja niihin verrattavia paikkoja (kuva 11) sekä kapealla ajoradalla niitä vastapäätä siten, että ajo niihin vaikeutuu. Samoin on kaksoispysäköinti kielletty. Missä on pysäköimiskiellomerkki, ei ajoneuvoa saa enää jättää 20 minuutiksi, kuten aikaisemmin, vaan nyt on oltava koko ajan ajoneuvon luona. Ajoneuvoa ei saa siis jättää yksin edes minuutiksi tällaiseen paikkaan. Aikaisemmin ajoneuvoa ei saanut pysäköidä porrasikäytävien eteen, mutta nyt se on sallittu, ellei tällä osuudella ole pysäköintikiellomerkkiä.

Ajoneuvossa, joka on pysäköitynä tielle näkyvyyden ollessa riittämättömän valaistuksen takia rajoitettu (hämärässä ja yöllä), on käytettävä seisonta- tai lähivaloja tai ainakin yhtä riittävän tehokasta ajoneuvon vasemmalle puolelle asetettua valaisinta, joka näyttää eteenpäin valkoista ja taaksepäin punaista valoa. Heijastimet eivät siis enää yksin riitä. (Kuva 12).

Liikennemerkkit

Tieliikennemerkkit on muutettu myös kansainvälisiksi eli samoiksi kuin esim. Ruotsissa nyt on käytännössä. Uudet liikennemerkkit ovat entistä suurempia ja selvemmin näkyviä. Moni uusimallinen merkki on jo käytännössä. Uutta tulee olemaan pakollisen pysähtymisen merkki, jonka halkaisija on 90 cm, siis kokonsa puolesta poikkeuksellisen suuri. Se on kahdeksankulmio, jonka sisällä on kärkikolmio ja tämän sisällä musta käsi. Merkki osoittaa, että risteykseen tulevan on pysähdyttävä ja annettava muilta teiltä tulevien ensiksi ylittää risteys. Merkki asetetaan sille kohdalle, missä ajoneuvo on pysäytettävä.

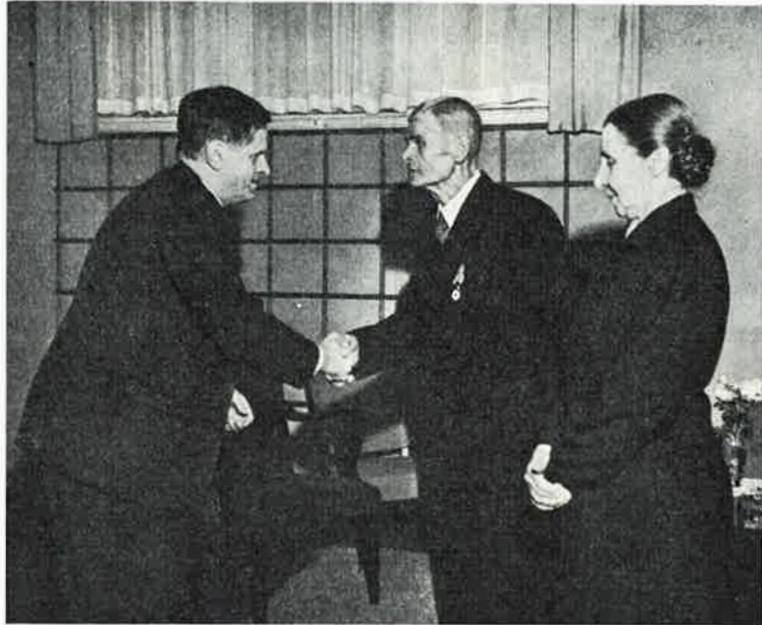
Vielä muistutettakoon siitä, että moottoriajoneuvon etuoikeus muihin ajoneuvoihin nähden lakkaa, kaikki ovat siis tasaveroisia. Auto väistää esim. käsikärryä tai polkupyörää. Jonon etuajaoikeutta ei uusi tie-liikenneasetus tunne.

Ohjeita pyöräilijöille

Edellä on jo korostettu sitä, että polkupyörä on ajoneuvo ja pyörällä ajavan on siten noudatettava

Kultamitalimies

Kymintehtaan virkamiesklubilla 27. 11. järjestetyssä tilaisuudessa kiinnitti isännöitsijä Curt Cedercreutz yhtiön kultaisen ansiomerkin Kymin ulkotyöosastolla työskentelevän vaakaaja Väinö Villiam Lehtosen rintapieleen. Lehtonen tuli jo 19. 11. 55 olleeksi 50 vuotta yhtiön palveluksessa, mutta kun merkinnät ensimmäisistä palvelusvuosista puuttuivat, on Lehtosen palvelusaika aikaisemmin mainittu lyhyemmäksi kuin mitä se todellisuudessa on ollut. Asiaa tarkemmin tutkittaessa on todettu Lehtosen tulleen yhtiön palvelukseen jo 1. 1. 1904.

45 vuotta
palvellut

ASETYLEENINVALMISTAJA KUSTAA JALMARI LINDROOS

klooritehtaalta tulee 18. 1. 58 olleeksi yhtiön palveluksessa 45 vuotta. Hän on syntynyt 18. 4. 1894 Janakkalassa. Vuonna 1911 hän tuli työhön Kymin paperitehtaalle. Oltuaan välillä vuoden verran poissa hän palasi v. 1913 takaisin, sillä kertaa ulkotyöosastolle, ja työskenteli sitten Kuusaan saarella aina vuoteen 1940 saakka selluloosa- ja klooritehtaitten lastaus- ja purkaustöissä. Viimeksi mainittuna vuonna hän siirtyi klooritehtaalle, missä hän on ollut työssä eri osastoilla, etupäässä lämmittäjänä sulatusosastolla sekä asetyleeninvalmistajana, mikä on hänen nykyinen ammatinsa.

kaikessa ajoneuvoliikenteestä annettuja määräyksiä. Huomautettakoon pyöräilijöille vielä muutamista seikoista.

Polkupyörässä tulee olla tehokas jarrulaite ja äänimerkin antolaitteena ainoastaan soittokello. Takapyörän lokasuojan tulee olla valkoiseksi maalattu ainakin 20 cm:n korkeudelta. Pyöräiltäessä pimeän aikana tulee polkupyörän edessä olla valkoista valoa heijastava lyhty ja takana heijastinlaite, joka sitä valaistaessa heijastaa punaista valoa.

Rinnakkain ajaminen ajoradalla on kielletty, missä tie on kapea tai liikenne vilkas tahi näkyvyys rajoitettu taikka milloin muu ajoneuvo lähestyy. Polkupyörällä ajaminen tultaessa pihasta yleiselle tielle tai kadulle on kielletty.

Ennen kuin käännytään vasemmalle (risteyksessä ja muuallakin), on katsottava taakse ja vasta sitten annettava suuntamerkki. Vilkkaasti liikennöityä tietä

tai risteystä ylitettäessä on turvallisinta taluttaa pyörää.

Ohjeita jalankulkijoille

Jalankulkijoille ei aseteta ehdotonta velvollisuutta kulkea joko tien oikeata tai vasenta puolta, kuten jo edellä mainittiin. Se määrää vain, että jalankulkijan on käytettävä siellä, missä ei ole jalkakäytävää, pyörätien tai ajoradan äärimmäistä reunaa. Erikoisesti on huomattava, että jalankulkijan on ylitettävä ajorata kohtisuorassa suunnassa sellaisella kohtaa, missä ajoradan reunaan seisotetut ajoneuvot eivät estä näkyvyyttä. Tämä merkitsee sitä, ettei kukaan saa lähteä ylittämään ajorataa esimerkiksi välittömästi linja-auton edestä tai takaa, koska auto estää näkyvyyden ajoradalla. Jalankulkijan on edelleen kielletty aiheuttomasti vitkastelemasta ylittäessään ajoradan. (Käytetty SHL/AK:n aineistoa.)

Arvid Pehrman

Kalle Sirén

Tyyne Karjalainen

Vilho Pellava

Merkkipäiviä

60-VUOTIAITA

Puuseppä Arvid Oskar Pehrman, Kymin rakennusosastolta, 22.12.57. Hän on syntynyt Valkealassa ja tullut yhtiöme palvelukseen 25.5.1914 Kymin rakennusosastolle. Välillä hän oli pari kertaa muutaman kuukauden muualla työssä, mutta 8.7.33 lähtien hän on ollut yhtäjaksoisesti palveluksessa työskennellen puuseppänä Kymin rakennusosastolla. Pehrman on ollut innokas palokuntamies. Hän kuului Kymintehtaan—Kuusankosken VPK:hon 29 vuotta, mutta oli pakotettu terveydellisistä syistä eroamaan siitä raskaitten sotavuosien aikana. Nuoruusvuosinaan hän harrasti hiihtoa kilpailumielessäkin saaden usein palkintojakin.

Koneenhoitaja Kalle Teodor Sirén, Kuusaan paperitehtaalta, 24.12.57. Hän on syntynyt Itisissä. 15-vuotiaana hän tuli työhön Kuusaan rakennusosastolle, ja työskennellytään sittemmin erällä muillakin osastoilla hän siirtyi 20.4.1921 paperitehtaalte. Koneenhoitajaksi hänet nimitettiin 16.7.35.

Siivooja Tyyne Karjalainen, Kymin paperitehtaalte, 8.1.58. Hän on syntynyt Joutsassa. Yhtiön palvelukseen hän tuli 20.1.1942 Kuusaan paperitehtaalte jalustusosastolle ja nykyisessä toimessaan hän on ollut vuodesta 1948 lähtien.

Ensimmäinen keittäjä Vilho Anselm Pellava, Voikan selluloosatehtaalte, 9.1.58. Hän on syntynyt Jaalassa ja tullut yhtiön palvelukseen v. 1918 Voikan ulkotoyosastolle. Oltuaan sen jälkeen työssä erällä muilla osastoilla, mm. rakennus- ja sähköosastoilla, hän siirtyi v. 1932 Voikan selluloosatehtaalte keittäjän apulaiseksi ja työskentelee nykyisin keittäjänä.

Paperinlastaaja Konsta Mattila, Voikan paperitehtaalte, 12.2.58. Hän on syntynyt Mäntyharjussa. Yhtiöme palvelukseen hän tuli heinäkuussa 1917 Voikan ulkotoyosastolle ja on sen jälkeen työskennellyt eri osastoilla yhteensä yli 33 vuotta. Nykyisessä toimessaan hän on ollut vuodesta 1946 lähtien.

Työnjohtaja Toivo Alfred Sarnala, Kymin rakennusosastolta, 26.1.58. Kun hän kuluvan joulukuun 11. pñä tuli olleeksi 40 vuotta yhtiöme palveluksessa, julkaisimme hänestä valokuvan ja henkilötietoja lehtemme viime numerossa, johon viittaamme.

50-VUOTIAITA

Työnjohtaja Uuno Halme, Kymin korjauspajalta, 26.12.57. Hän on syntynyt Valkealassa. Työskentelynsä yhtiössämme hän aloitti v. 1923, jolloin tuli kupariseppän oppilaaksi Kymin korjauspajalle. Kupariseppänä hän oli vuodesta 1936 lähtien ja nimitettiin v. 1953 työnjohtajaksi.

Autonasentaja Vilho Ludvig Virtanen, kuljetusosastolta, 29.12.57. Hän on syntynyt Voikkaalla ja asunut siellä miltei koko ajan. Käytyään kansakoulua Lyötilässä hän oli usein kesäisin paimenpoikana maalaistaloissa 10-vuotiaasta lähtien. Yhtiöme palvelukseen hän tuli ensimmäisen kerran toukuussa 1927 Voikan ulkotoyosastolle. Seuraavana vuonna hän siirtyi Kuusaan sahan kehysnaulaamolle ja sieltä v. 1930 uittotöihin. Vielä samana vuonna hän ryhtyi itsenäiseksi automieheksi. Oltuaan sitten Kosilan Liikenne Oy:n palveluksessa n. 11 vuotta hän tuli v. 1951 jälleen yhtiöme palvelukseen työskennellen ensin nosturinkuljettajana ja nykyisin asentajana. Virtasen harrastuksista mainittakoon musiikki, lähinnä torvisoitto. Hän kuuluu Voikan Työväen Musiikkiyhdistyksen torvisoittokuntaan.

Siivooja Anna Fredrika Rajala, Kymin paperitehtaalte, 2.1.58. Hän on syntynyt Ylivieskassa. Yhtiöme palvelukseen hän tuli 9.12.1935 Kymin paperitehtaalte. Oltuaan sittemmin lyhyitä aikoja klooritehtaalte, puuhiomossa ja talousosastolla hän palasi v. 1948 takaisin paperitehtaalte. Siellä hän on työskennellyt paitsi siivoojana myös muissa tehtävissä paperisälissa. Hän on kymmenisen vuotta hoitanut paperitehtaan kanttiinia kaikkien tyydytykseksi.

Rakennustyömies Antero Bongi, Voikan rakennusosastolta, 3.1.58. Hän on syntynyt Uudellakirkolla. Yhtiöme palvelukseen hän tuli v. 1954 Voikan rakennusosastolle. Sitä ennen hän oli puolustuslaitoksen palveluksessa aloittaen soitto-oppilaana ja palvelen sittemmin soitto-kunnissa sekä kenttätehtävissä aliupseerina.

Siivooja Katri Ellen Telkkinen, Voikan korjauspajalta, 13.1.58. Hän on syntynyt Ruotsinpyhtäällä. Yhtiön palvelukseen hän tuli 22.7.48 samaan toimeen missä nykyisinkin on.

Vilho Virtanen

Antero Bongin

Katri Telkkinen

Erik Holm

Ostopäällikkö, dipl.ins. Erik Waldemar Holm 18.1.58. Hän on syntynyt Lahdessa. Tultuaan ylioppilaaksi Ruotsalaisesta normaalilyseosta v. 1928 hän opiskeli Teknillisen korkeakoulun koneinsinööriastolla valmistuen dipl.insinööriksi v. 1933. Sen jälkeen hän oli vuosina 1934—37 Finlayson-Forssa Ab:n palveluksessa apulaisinsinöörinä, vv. 1937—40 Oy Anilin Ab:n palveluksessa matkainsinöörinä ja vv. 1941—45 Bang & C:o Ab:n palveluksessa prokuristina ja osastopäällikkönä. Kymin Oy:n ostopäällikkönä hän on ollut 1.4.45 lähtien. Hän on tehnyt opintomatkoja Saksaan vv. 1933 ja 1937. Ins. Holm oli vuosina 1944 ja 45 asiantuntijana kansanhuoltoministeriössä ja vuosina 1943—45 valtion kumikomitean sihteerinä. Hän on Suomen Puunjalostusteollisuuden Keskusliiton ostokomitean jäsen. Hänen erikoisharrastuksiaan ovat postimerkkeily, verkkopalloilu ja valokuvaus.

Rakennustyöntekijä Johan Viljo Tuominen, Kymin asunto-osastolta, 27.1.58. Hän on syntynyt Valkealassa ja tullut yhtiömme palvelukseen v. 1923 Kymin rakennusosastolle. Työskenneltään myös eräillä muilla osastoilla hän siirtyi 15.1.52 asunto-osastolle.

Koneenhoitaja Toivo Mäkinen, Voikan paperitehtaalta, 3.2.58. Hän on syntynyt Jämsässä ja tullut yhtiön palvelukseen maaliskuussa 1924 Voikan paperitehtaalte. Oltuaan välillä työssä eräillä muilla osastoilla hän palasi v. 1935 takaisin paperitehtaalte. Koneenhoitajaksi hänet nimitettiin 1.10.55.

Nosturinhoitaja Sulo Inkeroinen, Kymin selluloosatehtaalte, 3.2.58. Hän on syntynyt Iitissä. Yhtiömme palvelukseen hän tuli v. 1927 Voikan rakennusosastolle ja työskenteli myös Voikan höyry- ja ulkutyöosastoilla vuoteen 1938, jolloin siirtyi Kymin selluloosatehtaalte, missä hän siitä lähtien on miltei yhtäjaksoisesti ollut työssä.

Merkonomi Veikko Pellervo Talastie, Kymin korjauspajalta, 8.2.58. Hän on syntynyt Valkealassa. Vuodesta 1927 lähtien hän oli opiskelunsa lomassa harjoittelijana Voikan varastolla ja tuli Rauman kauppaopiston käytyään v. 1932 vakinaiseen toimeen Hiomakivitehdas Sampoön hoitaen toimistopäällikön tehtäviä vuoteen 1951, jolloin siirtyi varastojen tarkastajaksi ja vielä samana vuonna nykyiseen toimeensa Kymin korjauspajan toimistopäälliköksi. Nuorempana Talastie harrasti urheilua ja retkeilyä ja

osallistui Voikan Urheilu-Veikkojen sekä eräiden muiden yhdistysten toimintaan. Sk.-työssä hän oli mukana nuorukaisvuosista alkaen aina järjestön lakkauttamiseen saakka ja osallistui molempiin viime sotiin.

Hylkypaperinjauhaja Juho Emil Suvisaari, Kymin paperitehtaalte, 10.2.58. Hän on syntynyt Valkealassa. Yhtiön palvelukseen hän tuli 30.8.1922 Kuusaan rakennusosastolle. Oltuaan sen jälkeen työssä selluloosatehtaalte ja ulkutyöosastolla hän siirtyi 10.6.40 nykyiseen toimeensa Kymin paperitehtaalte.

Paperityöntekijä Eliina Inkilä, Kymin paperitehtaalte, 10.2.58. Hän on syntynyt Luumäellä. Yhtiön palvelukseen hän tuli 7.4.1942 Kuusaan paperitehtaalte, mistä 10.10.55 siirtyi Kymin paperitehtaalte.

Siivooja Olga Reiman, Voikan paperitehtaalte, 16.2.58. Hän on syntynyt Kuolemajärvellä ja tullut yhtiömme palvelukseen joulukuussa 1941 Voikan tehdasrakennusosastolle. Oltuaan sittemmin höyryosastolla, puuhiomossa ja ulkutyöosastolla hän siirtyi tammikuussa 1946 paperitehtaalte hylsänleikkaajaksi ja työskentelee nykyisin siivoojana.

Maalari Veikko Kukkola, Kymin rakennusosastolta, 20.2.58. Hän on syntynyt Valkealassa. Työskenneltään ensin maalarina yksityisillä urakoitsijoilla mm. Kouvolasas hän tuli v. 1937 yhtiömme palvelukseen maalariksi Verlan tehtaalte. Töiden siellä vähenyessä hän siirtyi v. 1954 maalariksi Kymin rakennusosastolle.

Toivo Mäkinen

Sulo Inkeroinen

Urheilukauden päättäjäiset

KYMINTEHTAALLA

Yli 200 palkintoa, niiden joukossa 91 hopealusikkaa, jaettiin Kuusankosken seuratalossa lokakuun 22. pñä pidetyssä urheilukauden päättäjäistilaisuudessa, jonka järjestelypuolesta vastasivat talous-, rakennus- ja kuljetusosastot. Palkinnon saajien lisäksi oli tilaisuuteen kutsuttu eräitä muitakin yhtiöläisiä.

Ohjelma alkoi KA-TA-VI-LE-yhtyeen musiikkiesityksillä, minkä jälkeen dipl.ins. Kauko Rautiainen lausui läsnäolijat tilaisuuden järjestäjien puolesta tervetulleiksi. Sen jälkeen seurasikin palkintojen jako, jonka suoritti sosiaalipäällikkö Veikko Salander nti Alli Lahtisen ja liikuntaneuvoja Raine Vallealan avustamana. Samassa yhteydessä jaettiin myös hiihto-, kävely- ja uintiharrastuskilpailujen hihamerkit. Tämä toimitus kesti lähes tunnin. Sitä seuranneen kahvitarjoilun jälkeen nähtiin muutamia urheilu- ym. aiheisia elokuvia ja loppuilta vietettiin tanssin merkeissä.

Harrastuskilpailuista jaettiin tässä tilaisuudessa arvonnalla perusteella palkinnot työssä olevien miesten puolisoille sekä paremmuusjärjestyksessä 7—11- ja 12—17-vuotiaille tytöille ja pojille. Lisäksi jaettiin harrastushiihtokilpailuista hopealusikkapalkintoja niille työssä oleville miehille ja naisille, jotka kuluvan vuoden aikana olivat saavuttaneet yhteensä viiteen arpaan oikeuttavan tuloksen, kuitenkin siten, että arpoja oli kertynyt vähintään kahdessa harrastuskilpailussa. Paitsi harrastuskilpailujen palkintoja jaettiin palkinnot myös Kymintehtaan kesämestaruuskilpailuista ja suunnistuskilpailuista sekä osastojen välisistä pesäpallokilpailuista.

Kun parhaat tulokset kaikista harrastuskilpailuista on lehdessämme aikanaan julkaistu, emme tässä yhteydessä enää luettele palkinnon saajien nimiä, lukuun ottamatta työssä olevien miesten vaimoja, joiden palkinnot arvottiin päättäjäistilaisuudessa. Ne jakautuivat seuraaville:

Harrastushiihto: Eedith Ollila, sell., Maiju Harlin, Ky.korj., ja Vieno Virtanen, klooritehdas; harrastuskävely: Elin Lindström, puuhiomo, Mirja Rusi, talousos., ja Eedith Ollila, sell.; harrastusuinti: Mirja Rusi, talousos., Lilli Kirvesniemi, ulkotyöos., ja Elna Lakka, ulkotyöos.

Hopealusikan saivat seuraavat:

Ida Aholin, Kauppa Oy, Annikki Aranko, saha, Risto Aro, Kuu.korj., Alpo Arola, rak.os., Erkki Erjansalo, sell., Matti Frimodig, Ky.pap., Teppo Frimodig, sell., Matti Haapasalo, Ky.korj., Aimo Hakkarainen, kloorit., Albert Heinonen, rak.os., Leo Hokkanen, kuljetusos., Leo Honkanen, Kuu.korj., Eino Hottinen, sell., Saara Hänninen, Ky.pap., Erkki Jyräs, höyryos., Seppo Järnvall, kloorit., Aili Kaartinen, työnhakutoimisto, Anneli Kalliola, kloorit., Aune Kantanen, rak.os., Kalle Kapiainen, Ky.pap., Niilo Karjalainen, Ky.pap., Urho Kiili, kloorit., Sulo Korsberg, rak.os., Kaarlo Kuusisto, kloorit., Kalevi Kääpä, rak.os., Pentti Laakso, Ky.korj., Urmas Laakso, rak.os., Alpo Laaksonen,

sähköos., Oskari Lahti, Kuu.pap., Hjalmar Lahtinen, puuhiomo, Emil Laitinen, sell., Eetu Laukas, Kuu.pap., Terttu Leppä, Kuu.pap., Pertti Levänen, rak.os., Reino Lindqvist, Ky.pap., Tauno Liski, rak.os., Mauri Luoto, höyryos., Veikko Lupunen, rak.os., Maija-Liisa Mannari, Ky.pap., Lyyli Marttila, sell., Eino Mauno, sell., Reijo Mauno, talousos., Urho Niemi, sell., Aune Nieminen, ulkotyöos., Torsten Nieminen, rak.os., Arvo Nurminen, ulkotyöos., Torsten Nylund, konttori, Kyllikki Oinonen, Ky.pap., Leevi Ollila, sell., Usko Paljakka, kuljetusos., Heikki Pasi, Ky.korj., Veikko Pasi, Ky.pap., Maj-Lis Pekkalin, Kuu.pap., Raimo Porvari, Ky.pap., Vihtori Porvari, Ky.pap., Toivo Puhjo, Ky.pap., Mirja Puntanen, laborat., Johannes Pöyry, Kuu.pap., Rauha Raento, rak.os., Yrjö Rajala, sell., Sinikka Roitto, konttori, K. V. Rosenback, konttori, David Rusi, talousos., Niilo Salama, sell., Oili Salenius, laborat., Anneli Sarnala, Kuu.pap., Olavi Simonen, sähköos., Vilma Siro, laborat., Yrjö Sorsa, sell., Into Suominen, Kuu.pap., Matti Suominen, sähköos., Raimo Suominen, sähköos., Olli Suurmäki, Ky.pap., Kauko Takala, sell., Aarno Teittinen, Ky.pap., Arvi Telkkinen, Kuu.pap., Ilmari Tikkala, Ky.pap., Pirkko Tohka, konttori, Arvo Toivonen, Kuu.korj., Hilda Toivonen, sell., Elli Tuukkanen, talousos., Aune Tuviala, Ky.pap., Markku Tuviala, rak.os., Pertti Tuviala, Ky.pap., Martta Ukkola, kloorit., Leo Viljakainen, kloorit., Kerttu Virtanen, laborat., Yrjö Virtanen, kloorit., Alli Voutilainen, sell., Kari Vähänen, Ky.pap., Tauno Vähänen, Ky.pap.

Hihamerkki jaettiin seuraaville:

10-vuotisjuhla-merkin saivat Hilda Toivonen, sell., ja Hjalmar Lahtinen, puuhiomo, jotka kumpikin ovat olleet harrastuskilpailuissa mukana alusta lähtien joka vuosi.

Isolla leijonalla: Alpo Arola, rak.os., Aimo Hakkarainen, kloorit., Niilo Karjalainen, Ky.pap., Urmas Laakso, rak.os., Leena Ojanen, konttori, Veikko Pasi, Ky.pap., Sievä Pokki, kuljetusos. (vaimo), Arvo Toivonen, Kuu.korj., Lasse Tuviala, rak.os. (poika), Briitta Tähtinen, rak.os. (tytär), Tauno Vähänen, Ky.pap.

Neljällä leijonalla: Erkki Erjansalo, sell., Matti Frimodig, Ky.pap., Maiju Harlin, Ky.korj. (vaimo), Raimo Karlsson, sell., Urho Kiili, kloorit., Kauko Laakso, sell. (poika), Teuvo Laakso, sell. (poika), Reijo Laukas, Kuu.pap. (poika), Pertti Levänen, rak.os., Marja-Leena Makkonen, sell. (tytär), Ellen Pallaskallio, rak.os. (vaimo), Esko Pesu, ulkotyöos. (poika), Kerttu Rainio, Ky.pap. (vaimo), Pirkko-Liisa Rainio, Ky.pap. (tytär), David Rusi, talousos., Kari Seppälä, saha (poika), Olavi Simonen, sähköos., Olli Suurmäki, Ky.pap., Aarno Teittinen, Ky.pap., Ossi Tuukkanen, talousos. (poika).

Kolmella leijonalla: Teppo Frimodig, sell., Jouko Helenius, varasto (poika), Leo Hokkanen, kuljetusos., Lilli Kirvesniemi, ulkotyöos. (vaimo), Juha Laitinen, sähköos. (poika), Veikko Lupunen, rak.os., Lyyli Marttila, sell., Urho Niemi, sell., Pentti

Nokelainen, rak.os. (poika), Sinikka Ollila, sell. (tytär), Heikki Pasi, Ky.korj., Taisto Porvari, sell. (poika), Mirja Puntanen, laborat., Johannes Pöyry, Kuu.pap., Rauha Raento, rak.os., K. V. Rosenback, konttori, Marja Rusi, talousos. (tytär), Niilo Salama, sell., Juhani Saulila, rak.os. (poika), Aino Seppälä, rak.os. (vaimo), Into Suominen, Kuu.pap., Raimo Suominen, sähköos., Jouni Suurmäki, Ky.pap. (poika), Tauno Vitikainen, varasto (poika), Emil Vuorila, Ky.pap.

Kahdella leijonalla: Ida Aholin, klubi, Timo Apajasaari, Ky.pap., Helena Gröndahl, rak.os. (tytär), Albert Heinonen, rak.os., Veikko Helenius, varasto (poika), Leo Honkanen, Kuu.korj., Eino Hotinen, sell., Hilja Häkkinen, rak.os., Tuija Jokinen, Ky.korj. (tytär), Aune Kantanen, rak.os., Kalle Kapiainen, Ky.pap., Lilli Karlsson, Ky.korj. (vaimo), Alpo Laaksonen, sähköos., Marja-Leena Lakka, ulkotyös. (tytär), Eetu Laukas, Kuu.pap., Tauno Liski, rak.os., Mauri Luoto, höyryos., Leo Nikulainen, rak.os. (poika), Arvo Nurminen, ulkotyös., Torsten Nylund, konttori, Kyllikki Oinonen, Ky.pap., Usko Paljakka, kuljetusos., Alpo Pallaskallio, rak.os. (poika), Marja-Liisa Pasi, ulkotyös. (tytär), Maj-Lis Pekkalin, Kuu.pap., Ulla Perätalo, ulkotyös. (tytär), Raimo Porvari, Ky.pap., Vihtori Porvari, Ky.pap., Arja Pöyry, Kuu.pap. (tytär), Helena Rusi, talousos. (tytär), Tapio Rusi, talousos. (poika), Paula Rämä, kuljetusos. (tytär), Jouni Salama, sell. (poika), Anneli Sarnala, Ky.pap., Leena Seppälä, rak.os. (tytär), Veikko Siiankoski, rak.os., Terttu Strid, kloorit. (tytär), Irma Tähtinen, rak.os. (tytär), Leo Viljakainen, kloorit., Vieno Virtanen, kloorit. (vaimo), Alli Voutilainen, sell., Kari Vähänen, Ky.pap., Raimo Väkevä, sähköos. (poika).

Yhdellä leijonalla: Risto Aro, Kuu.korj., Jouko Backström, rak.os. (poika), Raimo Bäckman, ulkotyös. (poika), Jorma Ekman, Kuu.pap. (poika), Matti Haapasalo, Ky.korj., Saara Heino, rak.os. (tytär), Markku Heinonen, rak.os. (poika), Ritva Heinonen, rak.os. (tytär), Kerttu Huusari, Ky.korj. (tytär), Eino Häkkinen, Ky.pap., Tuula Hämäläinen, sell. (tytär), Markku Inkiläinen, rak.os. (poika), Matti Inkiläinen, rak.os. (poika), Anja Joronen, sell. (tytär), Erkki Jyräs, höyryos., Pirjo Kallio, sell. (tytär), Jorma Kanerva, Kuu.pap. (poika), Marjukka Kantanen, kuljetusos. (tytär), Urpo Kantanen, höyryos. (poika), Tuula Karlsson, Ky.korj. (tytär), Kaarlo Kuusisto, kloorit., Kalevi Kääpä, rak.os., Annele Laine, Ky.pap. (tytär), Mirjam Laine, Ky.pap. (vaimo), Rainer Laine, Ky.korj., Timo Laitinen, Ky.pap. (poika), Elna Lakka, ulkotyös. (vaimo), Helena Lampinen, Ky.korj. (vaimo), Markku Lampinen, Ky.korj. (poika), Raija Lehtimäki, ulkotyös. (tytär), Liisa Lindqvist, Ky.pap. (vaimo), Elin Lindström, puuhiomo (vaimo), Hely Luoto, höyryos. (vaimo), Maija-Liisa Mannari, Ky.pap., Eino Mauno, sell., Tapio Nikkilä, sell. (poika), Päivi Nurminen, ulkotyös. (tytär), Timo Nyberg, Ky.korj. (poika), Erkki Paasonen, rak.os., Tarja Pallaskallio, rak.os. (tytär), Raimo Perälä, Ky.pap., Mirja Pulliainen, Kuu.pap., Aimo Pöyry, Kuu.pap. (poika), Pentti Rainio, sell., Sirpa Rainio, Ky.pap. (tytär),

Antero Rusi, Ky.pap., Hannu Salama, sell. (poika), Seppo Salama, sell. (poika), Yrjö Sorsa, sell., Timo Suominen, Kuu.pap. (poika), Anita Takala, sell. (tytär), Kauko Takala, sell., Olga Takala, rak.os. (vaimo), Pauli Tamminen, Ky.pap. (poika), Arvi Telkkinen, Kuu.pap., Pirkko Tohka, konttori, Alli Tolonen, Kauppa Oy., Paula Toukkari, Ky.pap. (tytär), Matti Tähtinen, rak.os. (poika), Martta Ukkola, kloorit., Marja-Liisa Vahteristo, sell. (tytär), Lilja Vierula, asunto-os. (tytär), Ritva Vierula, asunto-os. (tytär), Yrjö Virtanen, kloorit.

Suunnistuskilpailut: Yleinen sarja: 1) Arto Kari, sähköos. 2) Nils Alm, sell. 3) Alpo Arola, rak.os. — 43-vuotiaat: 1) Unto Kantola, työnhakutoimisto. — Naiset: 1) Else Kantola, työnhakutoimisto. 2) Hely Luoto, höyryos. (vaimo). — 18-vuotiaat: 1) Juha Laine, rak.os. (poika). 2) Aarno Kari, sähköos. (poika). 3) Kari Kantola, työnhakutoimisto (poika).

Osastojen väliset pesäpallokilpailut: A-sarja: 1) Maaliverstas (Jouko Heikkilä, Alpo Pentti, Niilo Kattainen, Jaakko Taskinen, Taisto Ruusunen, Pertti Levänen, Aarno Skinnari, Erkki Hussi, Unto Kääpä ja Seppo Valli). — B-sarja: 1) Sähköosasto (Simo Rihu, Reijo Hölsä, Pertti Kääpä, Toivo Vainio, Tapani Anttila, Veikko Lampila, Raimo Suominen, Seppo Laaksonen, Erkki Sormunen ja Mauri Nygren).

Kesämestaruuskilpailujen tuloluettelo julkaistiin lehdessämme aikanaan kokonaisuudessaan.

VOIKKAALLA

Komea oli palkintopöytä Voikkaallakin, missä urheilukauden päättäjäistilaisuus järjestettiin loka-kuun 23. pnä niin ikään seuratalossa. Yli 200 esinepalkintoa, joista 82 hopealusikoita, oli täälläkin odottamassa omistajiaan. Palkintojen jaon suorittivat sosiaalipäällikkö Ake Launikari ja sosiaalivirkailija Keijo Jokiranta, kun taas työpaikkaurheilutoimikunnan jäsenet Einar Virtanen ja Arvo Hartonen jakoivat hihamerkit. Muu ohjelma tässä päättäjäistilaisuudessa, jonka järjesti korjauspaja, oli samanlaista kuin Kymintehtaalla. Tervehdyspuheen piti viilaaja Einar Virtanen mainiten mm. pitävänsä terveydelliseltä kannalta erittäin tärkeänä yhtiöläisten jatkuvaa osanottoa harrastuskilpailuihin, joiden hän toivoi saavuttavan entistä suuremmat mittasuhteet.

Harrastuskilpailuista työssä olevien miesten vai-
mojen kesken arvotut palkinnot jakautuivat seuraavasti:

Harrastushiihto: Toini Vass, ulkotyö, Helmi Ojames, sell., ja Selma Vepsäläinen, puuhiomo; harrastuskävely: Salme Salonen, sell., Aili Koskinen, puuhiomo, ja Elli Niemi, rak.os.; harrastusuinti: Elna Puranen, höyry, Alli Joutjärvi, pap., ja Vera Kääriäinen, karbidi.

Hopealusikkapalkinnot: Erkki Aalto, kuljetus, Vera Aalto, pap., Alex Arvila, sähkö, Sirkka Arvila, talous, Vilho Ekholm, ulkotyö, Viljo Erkkilä, sähkö, Niilo Hamari, karbidi, Oiva Hasu, talous, Mikko Hämäläinen, pap., Terttu Jokiranta, sähkö, Sulo Jolkkonen, kuljetus, Anssi Joutjärvi, pap., Aleks Järvilaine, ulkotyö, Heikki Järvinen, korj., Kyösti Kallonen, korj., Eino Karhu, pap., Rauha Karhunen, höyry, Urho

Kelkkanen, sähkö, Hemmo Kinnari, sell., Erkki Knapp, korj., Lasse Knapp, pap., Paavo Korpelainen, puuhiomo, Kaarlo Koskinen, puuhiomo, Unto Koskinen, pap., Jan Krzywacki, pap., Esko Kääpä, pap., Hannu Kääpä, korj., Matti Kääpä, karbidi, Vilho Laakkonen, pap., Kaarlo Lahtinen, kuljetus, Ludvig Laitinen, karbidi, Veikko Lehtinen, höyry, Väinö Lehtinen, korj., Pentti Miettinen, sell., Erkki Multanen, ulkotyö, Anssi Nurminen, korj., Veikko Nurminen, höyry, Toivo Nikkinen, puuhiomo, Pauli Ojames, sell., Orvokki Ollikainen, ulkotyö, Teuvo Paavola, puuhiomo, Kalevi Palander, puuhiomo, Risto Paljakka, pap., Yrjö Paljakka, sell., Teuvo Parolahti, pap., Artturi Parvinen, puuhiomo, Pentti Parvinen, rak.os., Timo Paulanko, höyry, Aune Peltola, talous, Eino Peltola, talous, Reijo Pilsari, pap., Juha Puholainen, korj., Eila Puljava, karbidi, Taimi Puolakka, rak.os., Eino Puranen, höyry, Unto Pöyhönen, korj., Esko Rantanen, korj., Armas Ruippo, pap., Antti Rämä, sell., Pauli Seppälä, sell., Unto Seppälä, kuljetus, Aatu Sipiläinen, korj., Rauno Storhammar, korj., Pentti Taavila, sell., Vilho Taavitsainen, sähkö, Olavi Takala, pap., Aake Tiilinen, pap., Arvo Tiilinen, pap., Kalle Tiitinen, pap., Oiva Tolvanen, sell., Veikko Topo, höyry, Heikki Torniainen, sähkö, Raili Turkkila, rak.os., Toivo Ukkonen, rak.os., Vallu Vainio, karbidi, Martti Vanhalahti, sell., Teuvo Vanhalakka, korj., Pauli Vehmassalmi, sell., Niilo Vepsäläinen, puuhiomo, Orvokki Virta, Kauppa Oy, Armas Virtanen, pap., Paavo Vähänen, karbidi.

Hihamerkin saivat:

10-vuotisjuhلامerkin Aune Peltola, talous, ja Veikko Nurminen, höyry.

Isolla leijonalla: Erkki Aalto, kuljetus, Vera Aalto, puuhiomo, Aili Hasu, talous, Oiva Hasu, talous, Terttu Heimonen, höyry, Vuokko Heimonen, höyry, Kaarlo Koskinen, puuhiomo, Leena Koskinen, pap., Elsa Krzywacka, pap., Jan Krzywacki, pap., Kaarlo Lahtinen, kuljetus, Erkki Multanen, ulkotyö, Pentti Mouhu, rak.os., Pekka Oksanen, talous, Risto Paljakka, pap., Timo Paulanko, höyry, Juha Puholainen, korj., Eino Puranen, höyry, Erkki Raschka, sell., Pentti Taavila, sell., Matti Tirkkonen, karbidi, Orvokki Virta, Kauppa Oy.

Neljällä leijonalla: Alex Arvila, sähkö, Sulo Jolkkonen, kuljetus, Pirkko Koskinen, puuhiomo, Sanni Koskinen, pap., Kalevi Krzywacki, pap., Hannu Kääpä, korj., Kaarlo Lahtinen, kuljetus, Veikko Lehtinen, höyry, Pentti Parvinen, rak.os., Reijo Pilsari, pap., Marja Ronkainen, kuljetus, Antti Rämä, sell., Unto Seppälä, kuljetus, Lahja Sulkanen, puuhiomo, Vilho Taavitsainen, sähkö, Matti Tiuhonen, korj., Hilikka Tiilinen, pap.

Kolmella leijonalla: Pertti Arvila, sähkö, Sirkka Arvila, talous, Vilho Ekholm, ulkotyö, Niilo Hamari, karbidi, Alli Joutjärvi, pap., Kyösti Kallonen, korj., Eino Karhu, pap., Petteri Koskinen, puuhiomo, Milka Krzywacka, pap., Esko Kääpä, pap., Marja Lehtinen, höyry, Toivo Nikkinen, puuhiomo, Helmi Ojames, sell., Pauli Ojames, sell., Harri Paavola, puuhiomo, Teuvo Paavola, puuhiomo, Yrjö Paljakka, sell., Teuvo Parolahti, pap., Raili Ronkainen, kuljetus,

Armas Ruippo, pap., Elvi Ruusunen, karbidi, Terttu Simola, kuljetus, Eva Sulkanen, puuhiomo, Pirkko Sulkanen, puuhiomo, Irja Tiitinen, pap., Heikki Torniainen, sähkö, Kerttu Ukkonen, rak.os., Martti Vanhalahti, sell., Toini Vass, ulkotyö.

Kahdella leijonalla: Ulla-Maija Eklund, höyry, Lasse Elonen, pap., Sirpa Hasari, sell., Heikki Järvinen, korj., Rauha Karhunen, höyry, Sirpa Kelkkanen, sähkö, Pekka Kivioja, pap., Juha Koskinen, pap., Unto Koskinen, pap., Aarre Kärkkäinen, puuhiomo, Matti Kääpä, karbidi, Vera Kääriäinen, karbidi, Erkki Laaksonen, pap., Virpi Lahtinen, kuljetus, Marja-Leena Mannari, pap., Liisa Mouhu, rak.os., Anssi Nurminen, korj., Orvokki Nyman, pap., Orvokki Ollikainen, ulkotyö, Artturi Parvinen, puuhiomo, Else Puljava, karbidi, Leena Pulliainen, pap., Taimi Puolakka, rak.os., Elna Puranen, höyry, Anja-Liisa Salonen, sell., Jorma Seluska, rak.os., Heljä Taavila, sähkö, Jorma Taavila, sell., Arvo Tiilinen, pap., Salme Torniainen, sähkö.

Yhdellä leijonalla: Kari Halme, sähkö, Mikko Hämäläinen, pap., Tapani Joutjärvi, kuljetus, Aleks Järvilaine, ulkotyö, Sirkka Järvinen, korj., Reijo Kelkkanen, sähkö, Urho Kelkkanen, sähkö, Hemmo Kinnari, korj., Kaija Kinnari, korj., Pekka Kivioja, pap., Paavo Korpelainen, puuhiomo, Viljo Laine, pap., Ludvig Laitinen, karbidi, Hannu Luomala, karbidi, Matti Mannari, pap., Mirja Mannari, pap., Pentti Miettinen, sell., Elli Niemi, rak.os., Matti Parvinen, puuhiomo, Eila Päärni, karbidi, Marjatta Salonen, ulkotyö, Salme Salonen, sell., Pauli Seppälä, sell., Merja Sulkanen, puuhiomo, Ritva Taavila, sell., Marita Takala, pap., Olavi Takala, pap., Terttu Takala, pap., Kalle Tiitinen, pap., Oiva Tolvanen, sell., Toivo Ukkonen, rak.os., Martti Vanhalahti, sell.

Näiden lisäksi ovat viiden arvan vaatimuksen suorittaneet k u u t e n a v u o t e n a Aili Koskinen, puuhiomo, Eila Puljava, karbidi, Hilikka Rajajärvi, ulkotyö, Aatu Sipiläinen, korj., Antti Storhammar, sell., Rauno Storhammar, korj., ja Ilkka Tirkkonen, karbidi; s e i t s e m ä n ä v u o t e n a Viljo Erkkilä, sähkö, Erkki Gröndahl, korj., Vilho Laakkonen, pap., Kalevi Palander, puuhiomo, Unto Pöyhönen, korj., Veikko Topo, höyry, Vallu Vainio, karbidi, Pauli Vehmassalmi, sell., Niilo Vepsäläinen, puuhiomo, ja Selma Vepsäläinen, puuhiomo; k a h d e k s a n a v u o t e n a Terttu Jokiranta, sähkö, Anssi Joutjärvi, pap., Erkki Knapp, korj., Lasse Knapp, pap., Väinö Lehtinen, korj., Eino Peltola, talous, Esko Rantanen, korj., Aake Tiilinen, pap., Raili Turkkila, rak.os., ja Armas Virtanen, pap., sekä y h d e k s ä n ä v u o t e n a Paavo Vähänen, karbidi.

Osastojen väliset jalkapallokilpailut: A-sarja: 1) Rakennusosasto (Seppo Nurminen, Reino Pekkala, Paavo Smed, Matti Jankeri, Aatos Kansikas, Jouko Lehtinen ja Reijo Ärling). — B-sarja: 1) Selluloosatehdas (Jorma Kossila, Kalevi Nummelin, Lasse Varjonen, Rauno Storhammar, Pertti Peuhu, Antti Rämä ja Timo Heikkilä).

Suunnistuskilpailu, M-sarja: 1) Antero Taskinen, korjauspaja. 2) Erkki Knapp, korjauspaja. 3) Klaus Luukkainen, ulkotyöosasto.

Kartonkipaaleja lastataan rautatievaunuun työnjohtaja Veikko Lehto-oran seurassa tätä merkkitapausta ja autonkuljettaja Reino Korhosen avustaessa lastaushommassa.

Ensimmäiset kartonkipaalit Juantehtaalta rautateitse

Lehtemme syyskuun numerossa selostettiin sanoin ja kuvin Juankoskella heinäkuun 1. p:nä vietettyä rautatiejuhlaa, joka oli järjestetty sen johdosta, että ensimmäinen juna saattoi kulkea väliaikaista kiskotusta pitkin Siilinjärveltä Juankoskelle saakka. Juhlassa pitämässään puheessa rautatiehallituksen pääjohtaja Erkki Aalto mainitsi mm., että rata on nyt saatu sellaiseen kuntoon, että tavaraliikenne sillä voidaan aloittaa lähitulevaisuudessa. Perjantaina marraskuun 23. päivänä klo 16.30 ensimmäinen tavarajuna lähtikin Juantehtaalta kohti Siilinjärveä. Sorajunaan, jolla tämän rataosan tavaraliikenne toistaiseksi hoidetaan, oli liitetty viisi Karjalankoskella sijaitsevasta

varastosta tuoduilla kartonkipaaleilla lastattua umpivaunua sekä yksi avovaunu, jonka lastina oli rautaromua. Kartonkipaaleilla, joiden yhteinen paino oli 53 tonnia, oli edessään ensin rautatiematka Kotkaan ja sieltä laivamatka Bremenin satamaan. Rautaromu lähetettiin Högforsin tehtaalte raaka-aineeksi.

Mainittu päivä muodostui merkkipäiväksi tämän uuden rataosan historiassa ja se tietää lähitulevaisuudessa käänteentekevää muutosta Juantehtaan tuotteiden kuljetuksessa maailman markkinoille. Aikoinaan puuhioke ja kartonki vietiin hevospelillä Kuopioon ja sieltä edelleen rautateitse. Kun talvella 1932 valtion toimesta aloitettiin aurata Siilinjärvelle johtavaa tietä, on kaikki Juantehtaalta maitse tapahtuva tavarankuljetus siitä lähtien suoritettu kuorma-autoilla Siilinjärvelle. Jäätömänä aikana on käytetty vesitietä, jolloin tavara on kapearaiteista rautatietä pitkin kuljetettu Karjalankosken "ulkosatamaan" ja siellä lastattu laivaan sekä proomuihin, joilla se on viety Mikkelin Saksalassa sijaitsevaan varastoon. Tästä kuljetuksesta on pitkän aikaa huolehtinut "Saimaan helmi", valkokylkinen Untamo-laiva. Nämä kuljetustavat siirtyvät historiaan sen jälkeen, kun kaikki rahtaus tulee tapahtumaan rautateitse Siilinjärvelle.

Ratatyömaan "harjannostajaisten" jälkeen on "topparoikka" tasannut rataosan koko sen pituudelta.

Pellesmäen leikkaus. Taustalla näkyy tehtaan savupiippu.

STRÖMSDAL

17 46

JUANTEHDAS

Olli Hyvärinen

Eero Lipponen

Merkkipäiviä

70-VUOTIAS

Virtamies Olli Hyvärinen 19. 1. 58. Hän on syntynyt Nilsin Vuotjärvellä ja tullut tehtaan palvelukseen v. 1917. Suurimman osan lähes 40-vuotisesta palveluskaudestaan hän on ollut kirvesmiehenä rakennusosastolla. Nykyiseen toimeensa hän siirtyi vuoden 1953 lopulla. Hyvärinen on saanut yhtiön 25-vuotisansiomerkin.

50-VUOTIAITA

Maalareiden apulainen Selma Hippi 17. 1. 58. Hän on syntynyt Nilsissä. Tehtaan palvelukseen hän tuli 25. 4. 1942 ja oli aluksi työssä puuhiomossa sekä kartonkitehtaassa. Nykyisessä toimeensa hän on ollut vuodesta 1947 lähtien.

Kokoojakoneenhoitaja Ida Sofia Parviainen 19. 1. 58. Hän on syntynyt Juankoskella ja ollut tehtaan palveluksessa useaan otteeseen vuodesta 1945 alkaen. Nykyiseen toimeensa hän tuli 27. 6. 57.

Varastonhoitaja Eero Lipponen 29. 1. 58. Hän on syntynyt Juankoskella. Tehtaan palveluksessa hän oli tilapäisesti jo vuosina 1923 ja 24, mutta vakinaiseksi hän tuli keskikoulusta päästyään 15. 5. 25 rautatielle

Lopullinen kiskotus puuttuu vielä noin 20 km matkalla.

Kun Juankosken asema tulee sijaitsemaan jonkin matkan päässä tehtaalta, on pistoraitteen rakentaminen asema-alueelta tehtaalle käynyt tarpeelliseksi. Pistoraitteen rakentaminen aloitettiin maaliskuussa omin voimin ja ensimmäisenä työnä oli raiteen alkupäässä sijaitseva kallioleikkaus. Toisesta leikkauksesta, Pellesmäestä saatu sora ja täytemaa on kuljetettu valtionrautateiden toimesta Juankosken asema-alueelle, jonne sitä tarvitaankin paljon, sillä asemanseutu on vanhaa suonpohjaa. Asema-alueella, jonne tulee kolme raideparia, on parhaillaan käynnissä tasoitus- ja laajennustyöt. Betoninen kääntöpöydän

ja on siitä lähtien sotapalvelusaikoja lukuun ottamatta yhtäjaksoisesti yhtiötä palvellut. Asevelvollisuutensa suoritettuaan hän tuli syksyllä 1929 kirjuriksi varastoon, mistä keväällä 1930 siirtyi satamapäällikön apulaiseksi Karjalankosken satamaan ja sieltä saman vuoden marraskuun viimeisenä päivänä isänsä seuraajaksi konduktööriksi Karjalankosken rautatielle. Tässä toimesta hän oli matkustajaliikenteen lopettamiseen saakka, mikä tapahtui 20. 8. 34, jolloin hän tuli nykyiseen toimeensa varastonhoitajaksi tarveaineosastolle. Lähes koko sen ajan, minkä Lipponen on ollut tehtaan palveluksessa, hän on kuulunut tehtaan palokuntaan, johon hän liittyi v. 1925. Varapalopäälliköksi hänet nimitettiin v. 1928 ja palopäälliköksi v. 1940. Hän on suorittanut palopäällystökurssin ja ollut mukana kaikin tavoin kehittämässä yleistä paloturvallisuutta. Lipponen on osallistunut erilaisiin yhteisiin rientoihin hoitaen lukuisia kunnan ja eri yhdistysten luottamustoimia. Hän on kuulunut kunnanvaltuustoon vuosina 1945—47 ja on jäsenenä myös nykyisessä valtuustossa. Lisäksi hän on ollut kunnanhallituksen jäsenenä, kunnan tilintarkastajana, taksoituslautakunnan jäsenenä sekä v:sta 1951 alkaen sen puheenjohtajana, tielautakunnan puheenjohtajana, kunnallisvaalien keskuslautakunnan puheenjohtajana ja varapuheenjohtajana, tutkijalautakunnan, kirjaston johtokunnan ja asutuslautakunnan jäsenenä, kunnanhallituksen edustajana eri lauta- ja johtokunnissa sekä kunnan palopäällikkönä vuodesta 1939 lähtien. Urheilumiehenä Lipponen on osallistunut urheiluseurojen toimintaan ja kuuluu V.- ja U.-seura Juankosken Kuohon johtokuntaan, jota seuraa hän oli aikoinaan perustamassa ja jonka puheenjohtajana ja sihteerinä hän on toiminut. Aktiiviurheilijana hän on harrastanut yleisurheilua, hiihtoa ja ammuntaa. Tunnuksiksi urheilun hyväksi suorittamastaan työstä hän on saanut opetusministeriön myöntämän Suomen urheilun pronssisen ansiomerkin. Innokkaana metsä- ja kalamiehenä hän oli perustamassa metsästysseuraa ja kuuluu sen johtokuntaan. Samoin hän kuuluu riistanhoitoyhdistyksen johtokuntaan. Mestarikerhon puheenjohtajana hän on ollut sen perustamisesta alkaen. Hän kuuluu myös Juankosken yhteiskoulun vanhempainneuvostoon. Vapaaehtoisessa maanpuolustustyössä hän oli mukana vuodesta 1930 lähtien. Hän on saanut yhtiön 25-vuotisansiomerkin.

alusta on jo valettu, mutta mitään rakennuksia ei vielä ole tehty.

Siilinjärven asemapäällikön kertoman mukaan voidaan jo nyt Siilinjärven—Juankosken rataosalta Vuotlahtea lukuun ottamatta lähettää tavaraa. Liikenne on aluksi tietenkin hitaampaa ja hankalampaa kuin mitä se vastaisuudessa tulee olemaan, koska se väliaikaisesti hoidetaan sorajunilla. Ennen kuin liikenne muodostuu taloudellisesti kannattavaksi, pitäisi ainakin 20 vaunua päivässä olla kuljetettavana.

Juantehtaalle rautatieliikenteen alkaminen avaa tähänastista paremmat kuljetusmahdollisuudet ja epäilemättä rautatie tulee muutenkin edistämään Pohjois-Savon taloudellista kehitystä.

TOIMITUKSEN TUOLILTA

Tässä numerossamme on annettu muutama sivu uuden tieliikennelain ja -asetuksen selvittelylle. Kaikki arvoisista lukijoistamme eivät ole varmaankaan vaivautuneet vielä sitä lukemaan. Niiden kohdalta, jotka ovat paneutuneet asiaan jo ennakolta, se ei olekaan enää niin välttämätöntä. Vaikka sopiihan heidänkin muistaa, että kertaus on kaiken oppimisen äiti. Mutta tarkoitamme epäilyllämme sitä suurta välinpitämättömien joukkoa, joka itsepintaisesti vastustaa liikennekulttuuria pitäen sitä jonkinmoisena nykyaikaisena vouhotuksena.

Tämän nukkuvien puolueen herättämiseksi väläytämme erästä murheellista tilastoa. Kuusankoskella on liikenneonnettomuuden uhreina tämän vuoden kuluessa kuollut kahdeksan henkilöä, niistä seitsemän elokuusta lähtien. Kahden moottoriajoneuvon tai moottoriajoneuvon sekä polkupyörän aiheuttamassa liikenneonnettomuudessa on loukkaantunut puolisen sataa ihmistä, minkä lisäksi ajoneuvoille on luonnollisesti sattunut vaurioita. Tätä murheellista tilastoa voisi jatkaa, mutta tämäkin jo riittänee.

Kuolemantapauksista useimmat ovat johtuneet siitä, ettei jalankulkija tietä ylittäessään ole etukäteen varmistunut siitä, että tie on vapaa. Hän on yksinkertaisesti kävellyt tai juossut auton alle. Ja minkäs autoilijakaan voi tällaisen yllätyksen edessä, reagoipa hän kuinka silmänräpäyksellisesti tahansa. Rumaa jälkeä siinä tulee.

Haluaisimmekin tällä palstallamme vielä vedota ennen kaikkea jalkamiehiin ja pyöräilijöihin. Jalkamiehet, sammuttakaa intohimonne kulkea keskellä tietä ja joukkohengen synnyttämä voimantunne valloittaa tie laidasta laitaan. Antakaa tilaa muillekin ja kulkekaa aivan tien äärimmäistä reunaa. Omasta

puolestanne saatte valita kumman tienreunan tahansa.

Tien ylittämisen taito näyttää olevan vaikein paikka, niin kuin murheellinen tilastommekin osoittaa. Säännöt ovat kyllä yksinkertaiset. Varmistukaa, että tie on vapaa, toisin sanoen vilkaiskaa taaksenne. Kulkekaa sitten tien yli kohtisuorassa suunnassa. Siinäpä se, yksinkertaista mutta samalla vaikeata. Miksi vääntää kulkusuuntansa tarpeettomalle mutkalle, kun viistosti tien yli harppaamalla säästää askeleitaan ja aikaansa. Mutta hyvät ystävät, tehkäämme siitä huolimatta niin kuin lakiteksti määrää. Tehkäämme vaikka pienoiseksi kiusaksi haluillemme. Kukaties se kasvattaa luonnettammekin.

Pahimpia syntejämme tien ylityksessä on pujahtaminen ajotielle päistikkaa linja-auton edestä tai takaa. Malttakaa tästä lähin mielemme ja antakaa linjurin mennä ensin omia menojaan. Säästymme monesta vaarasta ja noudatamme määräyksiä.

Polkupyöräilijällä on likimain jalankulkijan ajattelutapa. On rattoisaa ajaa rinnakkain ja toisinaan aivan tien täydeltä. Kilpiluvietti herää heti, kun töistä päästessä voi syöksyä edellä ajavien ohi. Kerkiää kotiinkin puoltatoista minuuttia aikaisemmin.

Arvoisat polkupyöräilijät. Muistakaa, että ajokkinne on ajoneuvo ja että teidän on myös noudatettava ajoneuvoliikenteestä annettuja määräyksiä. Painakaa lähtemättömästi mieleenne, että suuntaa vasemmalle muuttaessanne vilkaisette ensin taaksenne, ja vasta kun olette varmistuneet turvallisuudestanne, annatte kädellänne suuntamerkin. Kun näin teette, lausuvat silminnäkijät ääneen: "Kas siinä esimerkillinen pyöräilijä". Juurtukoon tämä tapa jokapäiväiseksi hyveeksemme, niin meidän aikuisten kuin lapsienkin kohdalta.

T u o m o

MERKKIPÄIVÄ

HALLA

60-VUOTIAITA

Lastaaja Robert Adolf Tuomainen 4.1.58. Hän on syntynyt Lauritsalassa. Yhtiön palvelukseen hän tuli v. 1947 lautatarhalle lajittelijaksi ja työskentelee edelleenkin lautatarhalla vuoroin lastaajana ja katon-tekijänä.

Lautatarhan kirvesmies Henrik Marttinen 17.1.58. Hän on syntynyt Kymissä. Yhtiön palvelukseen hän tuli v. 1924 lautatarhalle lajittelijaksi. Työskenneltyään välillä eräillä muilla osastoilla, viimeksi sahalla terien terottajana, hän siirtyi 1.6.1957 lautatarhalle kirvesmieheksi.

Tukkien uittaja Anna Lydia Backström 28.1.58. Hän on syntynyt Kymissä. Yhtiön palvelukseen hän tuli v. 1947 jalostustehtaalle purujen karrääjäksi. Oltuaan välillä jonkin aikaa ulkotyöosaston kirjoissa hän siirtyi v. 1953 sahalle, missä edelleenkin työskentelee.

KISSAKOSKI

50-VUOTIAS

Maataloustyöntekijä Martta Komppa Kissakosken Tehtaan maatalousosastolta 27.12.57. Hän on syntynyt Hirvensalmella. Vuodesta 1934 lähtien hän on useaan otteeseen työskennellyt maatalousosastolla.

Henrik Marttinen

Martta Komppa

